

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

375

Zusammen
fassung

2004

ԱՅԷՅԻ

ՍՄԱՅԻԼ

ԵՒ

ՇԻԼԻԻԶԱՐ ՀԱՆԸՄ

ԹԻԻՐԲԻԼԵՐԻ ԻԼԵ ՊԵՐԱՊԵՐ

875-*copy*

1875 - աւի)

56

766 աւ

Վ Ի Բ Ե Ա Յ Է Յ Ի

Շ Ա Հ Ի Ս Մ Ա Յ Ի Լ

Ի Լ Է

Կ Ի Ի Լ Ի Ի Զ Ա Ր Հ Ա Ն Ը Մ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Լ Ե Ր Ի Ի Լ Է Պ Ե Ր Ա Պ Ե Ր

Ս Թ Ա Ն Գ Օ Է

1875

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է Յ Ի

Շ Ա Հ Ի Ս Մ Ա Յ Ի Լ

Ի Լ Է

Կ Ի Ի Լ Ի Ի Զ Ա Ր Հ Ա Ն Ը Մ

ԲԱՎԻԼԷՐ շէօյէ ըիվայէթ խտէրէր քի, Աճէժ
էօրքէսինատէ՝ ֆանտիհար շէհրինտէ պիր ֆատի-
շան վար իտի. պունուն սալթանաթը ղայէթ
ղկյատէ իտի իտէ տէ, շիֆայիտէքի տիւնեատէ
սալա ղիւրըկէթի զուհուրա կէլմէմիշ իտի:

Պիր կիւն ֆատիշան սոպան նամաղընը ԳԸԸԿ
պաստէհու եհրինէ օթուրտուգտա, հանըմ՝ Սուլ-
թան էլինէ էնտամ այնասընը ալըպ, ֆատիշա-
հըն պիր քէրրէ ա՛հ շէքիպ, պաշընը սալլատը-
ղընը կէօրիւնճէ հանըմ՝ Սուլթան. «ա՛յ էֆէն-
տիմ՝ նէ՛ տիմէք օլուն, ա՛հ շէքմէյէ նէ՛ էքսիք-
լիկինիզ վար » տէտիքտէ, ֆատիշան եինէ ահ
շէքիպ, « կէրշի պիր էքսիքլիկիմիզ եօգ ամմա,
լաքին շու տիւնեատէ պիր էվլատըմ՝ օլմասը քի
պէն էօլաիքտէն սօհրա թաիթըմա օթուրայը-
տը, իշթէ պու տըր քի խաթըրմա կէլտիքճէ ահ
շէքէրիմ » . տէտիքտէ՝ հանըմ Սուլթան տախ
« պու տիւնեատէ առէմտէ տէրտ օլուր ամմա
տէրմանտա պուրնուր . պիր կիւն սէյեմ հալթա
յ . արսանըզ, պէքի տէրտիկիզ տէրմա

410-84

լունուր » տէտի . օլ տէմ փատիչան , ի թէզ վէ-
 զիրմի շաղըրըն պաննա կէլին » տէյու էմը կըլէ-
 տիքտէ , տէրագապ վէզիր փատիչանըն էմըինի
 իշիթ տիրտէ , հազըրլանըպ կէլտի . վէ ետտի քէր-
 րէ ետրաէն թէմէննա էտիպ , էլ փէնչէ տիվան
 տուրտու . փատիչան « վարչարչուտան իքի գաթ
 տէրվիչան խըրգ առը ալարըտ տա կէլ » տէտիք-
 տէ՝ վէզիր տախի ալարըըպ կէլտի . Շիրանի փա-
 տիչան , վէզիրէ « էյ լալա , պու կիւն սէնին իլէ
 սէյեանաթէ չըգալըմ , պուգ ալըմ այլնէի տէվ-
 րան նէ սիւրէթ կէսթէրիբ » տէտի . Անիտէ
 վէզիր իլէ պէրտպէր խըրգալարը կէլինիպ , սէ-
 րայտան չըգըպ եօլա ըէվան օլտուլար . իւչ սա-
 աթ ետր կիթ տիրտէն սօնրա , պիր չէշմէյէ տա-
 խիլ օլտուլար . օլ տէմ փատիչան վէզիրէ .
 « էյ լալա՝ պու չէշմէտէն ապտէսթ ալարըմ իքի
 վէ ըիկեաթ տա նամազ գըլալըմ , պատէհու
 պիրազ թաամ լէտիպ , անտէն եօլումուզա
 կիտէլլմ » տէյիպ , օլ չէշմէտէն ապտէսթ ալար
 նամազա մէշղուլ օլտուլար . փատիչան նամա-
 զընտա սաղընա սօլունա սէլամ վէրտիլի վազըթ
 կէօրտի . քի եանընտա պիր Տէվրիշ տուրտույօր .
 օրատա փատիչան , « էյ Տէվրիշ , պուրատա սէն
 նէ՞ կէզէրան » . տէտիքտէ՝ Տէվրիշ տախի , « փա-
 տիչանըմ , պիլըէր սէյեանըզ , պէօյլէ կէզէրիզ »
 տէյու ճէվապ կըլէտի . փատիչան պու ճէվապա
 շաշարապ՝ « էյ Տէվրիշ , պէնիմ փատիչան օլ-
 տուղումա նէտէ՞ն պիլիբան » տէտիքտէ , Տէր-

վիշ տախի , « պու Գամէր գուլունուզ պուննա
 վազըթ սէյեան օլտուպ , կէօրմէտիկիլիլի սէրէն-
 ճամ գալընատը . նիլէ քէրլէ տօլտուդ պօշան-
 տըզ , սէնին փատիչան՝ վէ եանընտաքինին վէ-
 զիր օլտուղունու պիլմէշտէմ , եազըզ պէնիմ
 Տէրվիլիկիլիմ » տէտիքտէ , փատիչան « աման
 Տէվրիշ պապա , սէն պէնիմ փատիչան՝ վէ պու-
 նուն վէզիր օլտուղունու պիլտիքտէն սօնրա ,
 պէնիմ տէրտիմէ տախի տէրման օլապիլիբան »
 տէտիքտէ , Տէվրիշ « փատիչանըմ տէրտի վէրէն
 խիւտա տէրմանը տա վէրիբ . պիզ պիր էտնա
 տէվրիշիզ » տէյինճէ , հէման փատիչան « աման
 Տէրվիշ պապա , սէն պէնիմ եանըմա կէլտիկին
 սուրէթտէ , ճանըմ պապա Մէվլատէն հիտա-
 յէթ իհասն » տէտիքտէ , օլ վազըթ հէման Տէվ-
 րիշ տաղարճըղընա էլ վուրապ , պիր էլմա չը-
 գարտը . վէ փատիչանա տէօնէրէք « ալ փատի-
 շանըմ պու էլմայը , հարէմէ վարտըղընտա
 եաթսը նամազընը գըլտըզ տան սօնրա , էլմայը
 սօյարսըն վէ օլ էլմանըն եարըսընը քէնտին եէ-
 յիպ , եարըսընը տախի հանըմ Սուլթանա եէ-
 տիրէսին . վէ հէմ սէնին ախըրլարընտա պիր
 մահիր գըսրաղըն վարտըր , ծնուն տա տինեա-
 տէ զիւրրիլիլի կէլմէմիշ տիր . էլմանըն գա-
 պուգըլարընը տախի օլ մահիր գըսրաղա վէրէսին
 վէ օլ կիճէ պիլիլիքտէ եաթսըղընըտա , ինչա-
 ալլահու թաալա տօգուզ այ օն կիւն թամամըն-
 տա սէնտէն պիր էրքէք էվատ , վէ մահիր գըս-

բազման պիր էրքէք թայ տիւննայա զուհուր ի-
տէճէք . լայրն պէն կէլմէ յինճէ իսմինի գոյնա-
յասըն , պէն քէնտիւ իսմինի գոյնազըմ՝ տէ-
յիպ պու մինվալ իւզրէ գավլի գարար է յլէ-
տիլէր . օլ վազըթ փատիչան էլինի ճէպինէ սօ-
գուպ , Տէվրիչէ պիր ազ ազ Վէրմէք նիյէթին-
տէ իքէն , պագտը քի նէ Տէվրիչ վար վէ նէ տէ
պիր քիմնէ վար : փատիչան հէման օրասան
գալգըպ , ստրայընա կէլտի . ազչում օլունճա
եաթսը նամուզընը էտա էտիպ պատէհու էլնա-
յը սօյնայա պաչատը , վէ էլնանըն գապու զընը
սէյիւ պաչըյա վէրիպ , թէնպիհ էյլէտի քի
& պու գապու զու մանիր գըսրաղա եէտիր , վէ
հէմ՝ եանընաքի գըր քէօճլան աթըր գոյ վէր ,
վէ հէմ՝ աախի կէօղէթ՝ տէտի : վէ էլնանըն
եարըսընը քէնտի՝ վէ եարըսընը հանըմ՝ Սուլ-
թան եէյիպ՝ շիմտի պանըար գուշ թիւլիւնաէն
եաթրըլը տէօղէյէ եաթըպ , սինուսաֆ օլտու-
լար : Պէն սէօյէյիմ աիլ իյէ , պուլար տըր սօ-
գուչ այ ճու կիսն տէտիքտէ՝ փատիչան տիւն-
եայէ պիր էրքէք էվլատ կէլիպ , թայ տախի սօ-
ղուրտու . փատիչան զայէթ սէվինիպ , չօգ ֆա-
զըրլէրէ ինամ վէ իհասնէր էյլէտի : Օրասան
սօնրա Շահգատէյի պէպէմէյէ պաչատըլար .
պիր սէնէ իքի սէնէ տէր իքէն , էլհասըլ թէմամ
եէտի եաչընա կիրտի , վէ պաչատը չօճուգըր
իլէ օրասանգա , չօճուգըր պունա & Ատորզ պէյ
չաղըրըլար իտի : Պիր կիւն Շահգատէ տախի

քէնտինին աար օլմատըզընա ճանը սըգըլարագ՝
վալիտէսինէ կէլիպ՝ & վալիտէ , պէնիւմ իսմինի
նիչիւն գօմազընըզ՝ տէտիքտէ , ախատը & օլ-
լում Շահ պապան պիլիր , ճա կիթ սէօյլէ՝
տէյինճէ , Շահգատէ հէման վէտէրինէ կէլիպ
սէօյլէտիքտէ , փատիչան & օլլում սէն պանա
պիր Տէվրիչտէն հիմմէթ օլտուն , օլ Տէվրիչ պու-
րայա կէլմէյինճէ , պէն սանա իսիւմ գոյամամ՝
տէտի : Օլ տէմ փատիչանըն եանընտա պուլու-
նան ըէճալ ու քիպար & փատիչանըմ , սէնին
Տէվրիչ տէտիյին պու կիւն պունտա իսէ , եարըն
չունտա տըր , քիմ պիլիր նէ զէման կէլիր՝ տէ-
տիքտէ՝ փատիչան պունըարըն սէօլլէրինի մագ-
պուլ կէօրիւպ , Շահգատէյի օրթայա ալըպ ,
պիր մինասիպ իսմ գօյմագ իչիւն միւշավէրէյէ
պաչատըլար իսէ տէ՝ փատիչան տախի ճէվապ
էյլէտի քի , & օլ Տէվրիչ կէլմէյինճէ՝ պէն ախըն
իսմինի գօյամամ՝ , վէ էմը էյլէտի քի & վարըն
պէնիւմ շահգատէմէ օգումագ եաղմագ էօյրէթ-
մէք իչիւն պիր հօճա պուլուն : Օնըար տախի
վարտըլար հօճա Դանիէլի փատիչան հուզըրու-
նա կէթիրտիլէր : փատիչան . & էյ հօճա , պէ-
նիւմ Շահգատէմի օգուտուպ եաղտըրմալըլըն՝
տէտիքտէ՝ հօճա Դանիէլ & էմը էֆէնտիմիլին
ամմա , Շահգատէ տիւնեա իւղէրինտէ օգույա-
մազ՝ տէյու ճէվապ էյլէյինճէ , փատիչան էօլ-
քէլէնիպ & Հօճա՝ տիւնեա իւղէրինտէ պիր էվ-
լատըմ վար , նէ՞ իչիւն օգույամայաճագ , հէ-

ման ակրէթան՝ մի օգուր անլինճէ, հօճա
 Դանիէլ և խոյրը փատիչահըմ էօյլէ տէլիլ, եէր
 ալթընտա սյ վէ կիւնէշ կէօրմէզ պիր մահսէն
 եափաղըրըրն, Շահզատէ օլ վազըթ օգուրս
 պիրիւր չիւնքի՛ պիր մաֆի եէրտէ օգուրս, պիր
 շէյ կէօրէմէլիպ՝ տէրսինէ մէշլուլ օլուր, պէ-
 նիսմ ճէվապըմ պու Ֆիքըր իլէ վէրտիմ, ակրէթ-
 տէ օգուտուն տէմէտիմ՝ տէտի: Օլտէմ փատի-
 շահ էմի կլէտիլքի և վարըն եէր ալթընտա պիր
 մահզէն եափաղըրըն » . հէման եէր ալթընտա
 պիր մահզէն եափաղըրըր վէ Շահզատէի սուս
 վէ սէնս իլէ կէօթիլիլիպ օլ մէքեանէ գօյտու-
 լար: Հօճա Դանիէլ Շահզատէի օգութմայս
 պաշտոր: պիր սէնէ, իքի սէնէ, թէմամ օն ի-
 քի եաշընս կէլինճէյէ գատար օգուտուպ, ճիմ-
 լէ կլիմէրի թահսիլ էյլէտի: ամնս հօճա Դա-
 նիէլ թէնպի՛ն էյլէմիշ իտիլքի, Շահզատէ է-
 Ֆէնտիմիլգէ թասամ կէօթիլիլի կիւնիլզ վազթ
 իշինտէ օրնոյս քի քէմիք պուլունտուն տէյոյ,
 մէկէր պիր կիւն տիգ գաթսըզըզ իլէ Շահզա-
 տէյէ էթ թասամը կէլտիկինտէ՛ իշինտէ պիր քէ-
 միլք վարչատըր պուլունմուշ: վէ Շահզատէ եէր
 իքէն օլ քէմիք վարչատըրնս ըսթ կէլիպ՝ վէ
 աղզընտան չըգարըպ եօգարըյս աթտըղը կի-
 պի՛ թէփէ ճամընս ըսթ կէլիպ, ճամ տըր գը-
 բուրը վէ կիւնէշ իլէրիլէ կէլտիկինտէ՛ Շահզատէ
 թասամը պըրտըրպ կիւնէյի թոթմազ իշին-
 տաշատըր շտպարամադս: Պու մինգալ իւզրէ սը-

բաշըր իքէն եօրուլուպ, դան թէր իշին քէ զարգ-
 օրտու: պիր տէ հօճա Դանիէլ իլէրի կիրտիկին-
 տէ՛ Շահզատէյի օլ հլիյնէթտէ կէօրտիլս իտէ՛
 ազլընը շաշըրարազ՝ և Շահզատէմ՝ կիլէշէճէք
 շէյ պուլմմատըն մը՝ տէտիքտէ, Շահզատէ
 և ամնս հօճա, ճանըմ բէք սըղըլտը, պէնի պիր
 ազ տըշարը չըղար՝ տէտիքտէ, հօճա տախի
 և բէք էյի՝ տէյիպ, սարսոյըն գափուսընս պիր
 ալէա սանաալիլէ գօյտուրուպ՝ Շահզատէյի օ-
 բայս օթուրթտուլար: չիմաի Շահզատէ տէօրթ
 թարաֆընս նազար իտուպ պազար իքէն, կէօր-
 տիլ քի գարշըտան զըր աթըլը պիր իկիտ՝ էլիլ-
 տէ շահին վէ էնքօնիմտէ թաղը իլէ կէլիլ իտի
 աճապս պունէ իմիշ տէյու տըղգաթ իլէ պազ-
 տըղտա, հօճասը և Շահզատէմ, պույուրուն մէ-
 քեանըմըզա կիտէլիմ՝ տէտիքտէ, Շահզատէ
 և փէք էյի կիտէլիմ ամնս, պէնտէ պապամտան
 պէօյլէ պիր աթ, թաղը վէ շահին իթէրիմ՝
 տէլինճէ, հօճա Դանիէլ և պաշ իսթիլնէ Շահ-
 զատէմ, պույուրուն մէքեանըմըզա կիտէլիմ տէ
 Շահ պապանս սէօյլէյիմ՝ տէյիպ, թէքըր
 մահսէնէ տէճնտիլէր: Անտէն հօճա Դանիէլ
 գալըրպ փատիչահըն հուզուրունս կէլտիլ, վէ
 Շահզատէնիմ Ֆէլքէթլէրիլի պիր պիր իֆտտէ
 կլէտիլ: (պու էսնատէ Շահզատէ օն պէշ եաշը-
 նս կէլիլ իտի):

Օլ տէմ փատիչահ վէք էյի տէյիպ, վէ վէ-
 զիլինի շաղըրաըպ՝ էմի էյլէտիլքի: և վար պու-

լանաւ ճաշու քիսարը չաղըր կէլտինլէր թօփ-
 րանսընլար» . իմաի պունլար կէլիպ ճէմօլտու գ-
 րարընտա , Փատիչան , « պէնիմ Շահզատէմին
 ճանը սըգըլմը , ափա գօշա կիթմէյէ արղուլէր
 վէ հէմ պու վէճհ կլէ , շանա պիր իսմ գօշալըն
 տէյիպ , Շահզատէյի օլ արայա կէթիրտիլէր :
 Իչթէ պունլար պիր մինասիպ իսիմ իւզէրինէ
 մէշվէրէթ իթմէքտէ իքէն , պիրտէ պագարլար
 քի Տէրվիշ պաշարընըն ուճտնտա տիքիլիշ ,
 հէփսի պիրտէն այաղա գալգարադ հօշ պէշ կլ-
 լէտիլէր , վէ ծնտան սօնրա Տէվլիշ « Փատիչանլմ
 Շահզատէնին իսիմ Շահ իամայիլ , վէ թայըն ա-
 տը Գամէր թայ օլտուն » տէյիպ՝ դայպ օլտու .
 Փատիչան իհասն վիրմէք իչիւն Տէվլիշի չօգ ա-
 լաթար իտէ տէ , պիր տիրիւ պուլամասըլար .
 շիմաի Փատիչան էմր էյլէտի քի « վարըն Շահ
 իամայիլէ օն օն պէշ ելկիրմի թանէ մինասիպ ա-
 տէմլէր պալուն քի , օնլար իլէ գօշուպ ափա
 կիթտինլէր » օլտէմ՝ վարտըլար օնպէշ ելկիրմի
 թանէ գատար Շահ իամայիլէ մինասիպ առէմ
 լէր պուլու պ կէթիրտիլէր : Պունլար աըր օլ կի-
 ճէ միշալէրէ էտիպ , իրթէտի կիւնիւ ալայ վէ
 շէնլիք իլէ ափա չըգարլար . պէշ կիւն , օն կիւն ,
 ելկիրմի կիւն ալտա կէզինիպ , պիր կիւն տէ
 պիր շէշմէ պաշընա կէլտիլէր . Շահ իամայիլ
 տէօրթ թարաֆընա նաղար էտիպ պագար իքէն ,
 դարըսընտա պիր տաղ կէօրիւպ , « էյ գար-
 տաշար , ինչալլահ եարըն պէն շու կէօրիւնէն

տաղա կիտէրիմ , սիզտէ զայրու եկլէրէ կիտին»
 տէտի . վէ օլ արատան դալգըպ , եկլէրլնէ
 կէլտիլէր : Պիրազ թաամանան սօնրա եաթարլար
 վէ էրթէ սապահ էրքէնտէն գալգըպ օլ շէշմէ-
 յէ տախիլ օլտուլար ամմա , օլ կիճէ Շահ իս-
 մայիլ աշղըն շարապընը գըրգըր էլինտէն նուշ
 իյէմիշ իտի : Շիմաի պունլար աըր հէր պիրի
 պիրէր թարաֆա կիտիպ , ափտէթ լէրինտէ եի-
 նէ օլ շէշմէնին պաշընա տէօնմէյէ գալլու գա-
 րար էյլէտիլէր , վէ պու գալլ իւզէրինէ տա-
 դըլար : Պիշ կէլէլիմ Շահ իամայիլէ : Շահ
 իամայիլ աթընա պինիպ , օլ կէօրիւնէն տաղա
 չըգըպ , տէօրթ թարաֆընա նաղար իտէր իքէն ,
 պիրտէ կէօրաիւ քի տաղըն էթէյինտէ պիր կիւ-
 ղէլ հայլա վար . վէ պիր տէ պէօրիւք աու աղար
 վէ սույուն քէնարընտա պիր ճէյլան օթլանըր .
 հէման Շահ իամայիլ թաղըյր սալտը , թաղը
 գօլարար ճէյլան գաշար , Շահ իամայիլ տախի
 արտըլար սըրա գօշարքէն , ճէյլան պիր շատը-
 րըն իչինէ կիրաի . Շահ իամայիլ արարնտան չա-
 տըրըն էօնիւնէ կէլիպ . պագար քի պիր չօգ
 շատըր , վէ շատըլարա նաղար էտիպ պագար-
 քէն , կէօրաիւ քի պիր կիւզէլ գըզ շատըրտան
 աիշարը չըգար . գըզ տախի կէօրաիւ քի շատը-
 րըն էօնիւնտէ պիր կիւզէլ օղլան սուլուր . օղ-
 րանը կէօրիւնճէ՝ հէման օրատա գըզ աշըգ օլ-
 տու : Շահ իամայիլ տախի գըզը կէօրիւնճէ ա-
 չըգ օղլուպ , հէման աթտան տիրիւպ պաղըլար .

ամենա գըզըն չաարըրնըն պաշընտա պիր դօճա
 դարը վար խաի , գըզ օլ դօճա դարըյա եարվա-
 րըպ , տէտի և ճանըմ վալիտէ , պիղիմ չաարըրն
 էօնիւնտէ պիր կիւզէլ օղլան կէլիպ վէ օրատա
 ախիւպ պայըլար . ճանըմ նինէ կէլ շունու ա-
 թընա պինաիրիպ եէրինէ կէօնաէրէլիմ , զիրա
 շիմտի սնամ , պապամ վէ դարնտաշարըմ կէ-
 լիպ , պէնաէն սույի զանն խտէրէր » . հէր նէ
 դատար գըզ պունըարը դօճա դարըյա տէտի
 խտէ տէ , գըզըն հագատը թութուշմուշ խաի , վէ
 իւք կիճէտի տախի վագաասընտա Շահ իսմա-
 յիի կէօրմիւշ խմիշ . պու սէպէպտէն գըզ իքի
 կէօղիւնիւ օղլանըն իւզէրինտէն այըրամազ օլ-
 տու : Ոլ տէմ դօճա դարը գըզըն իքի կէօղիւ
 օղլանըն իւզէրինտէն այըրամազ օրտուղունու
 ֆէհմ խաինճէ , գըզա տէօնիւպ տէտի . և սէնին
 կէօյսիւնիւն պէնաէրինի չէօղիւպ , վէ օղլանըն
 եիւզիւնէ վէ կէօղիւնէ ուրէրսէն , օլ վագըթ
 այըլըր . զիրա սէնին մէմէլէրին եալընըզ պու ի-
 շէ շիֆա աըր » տէլինճէ , հէման գըզըն աղը
 վէրիշան օլապ , վէ կէօքսիւնիւ աշըպ մէմէլէ-
 րինի օղլանըն եիւզիւնէ վէ կէօղիւնէ սիւրիւ
 վէրաի , օլ տէմ օղլանըն աղը պաշընա կէլիպ ,
 վէ մէճնուն կիպի տէօրթ թարաֆընա պագմա-
 յա պաշատը խտէ , հէման աղըրը պաշընա
 տէվշիրիպ պագալըմ օղլան գըզա , վէ գըզ օղ-
 լանա նէ պէլիթէր սէօյլէմէյէ պաշատըլար :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Գաշօրարմ ճէյրանը կիտէմ հանընա ,
 Նիկիանի կէօսիթէրի նուրի սիւսպի ,
 Պէնի զարգ էյէտի աշգ տէրեսաընա ,
 Տէրունիմէ սալար մուհապպէթ նարի :

ԱԼՏԸ ԳՐԶ

Նիճէ պին ալճըլար կէզէր պու տաղը ,
 Շահինիմ քէքիյէ սալ տա վար կիւրիւ ,
 Նիշիւն զարգ օլմուշտուն աշգ տէրեսաընա ,
 Պիր գէման էնկինէ տալ տա վար կիւրիւ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Մէնէնտին պուլունմազ էյ քաշը քէման ,
 Եօլաիրիւր աշըզըն հիշ վիւմէզ էման ,
 Եանաղըն շէօնէսի մահ իլէ թէսյան ,
 Սայքի շէօնէ վէրիւր շէմսի գամէրի :

ԱԼՏԸ ԳՐԶ

Շէյտայի պիւլպիւլէ օզաթտըմ սէսին ,
 Պիւլպիւլ սէտա վէրիւր սընար գաֆէսին ,
 Եար սէնին իչիւն օլաըմ բիքիսապ փէրտէսին ,
 Եիւզիւմտէն պիր փուսէ այ տա վար կիւրիւ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Էլվան էլվան օլմուշ կէօրտիւմ հանաղը ,
 Տէսաի գէրնիշան սէտէֆ թըրնաղը ,
 Էլմաս ճէվահիր կէօքսիւնիւն աղը ,
 Աշըսըն սէյր խտէմ կիւլ սէմէլէրի :

ԱԼՏԸ ԳՐԶ

Ճանըմ գուրպան սէնին կիպի ճիվանէ ,
 Սէնի կէօրտիւմ ուլուշտիւմ աշգը իւմմանէ ,
 Կիւլէ կէօյնիւն վարսէ , եալվար պագպանէ ,
 Պագպան կիւլ վէրմէզսէ չալ տա վար կիւրիւ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԽԱՅԻԼ

Թապիւպ կէրէք միւշքիւ հալիմի պիլէ ,
Ագըթտըմ կէօզ եաշը տէօնտիւրտիւմ սէլէ ,
Մէվլամ իմտաս իթսին Շահ Իմայիլէ ,
Կէլիւ պիւրէպիլսէմ օլ կիւլիւ զարի :

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Իյիտ սէնսին իյիտէրին սէրտարի ,
Լէպինտէն ագըթտըմ միսկի ամպէրի ,
Սանա գուրպան օլտուն պու կիւլիւզարի ,
Քէսմէ եօլուն պէնտէն կէլտէ վար եիւրիւ :

Պիր տէ օղլան փարմաղընտաքի հաթէմ եիւ-
զիւկիւ զըզա վէրիւպ , գըզ տախի միւճէվէր
թարաղընը օղլանա վէրտի : Իմտի Շահ Իմայիլ
աթընա պինիպ պու այրըլըգ պէյիթլէրինի
գարշը գարշըյա սէօյլէշտիլէր :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԽԱՅԻԼ

Մէլի Մէլի պագան տիւղէր ,
Տէօնէմ պիր հանէ այրըլըգ ,
Եանտը վիւճուտում քիւլ օլտու ,
Օլսամ տիվանէ այրըլըգ :

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Պիլմէզտիմ սէնի էգէլի ,
Վար իյիթ կիթ պէն սէնին իմ ,
Տէօքիւլաւ պաղըն զազէլի ,
Վար կիթ իյիտ պէն սէնին իմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԽԱՅԻԼ

Մէնէնտի պուլունմազ եարին ,
Կէօնիւլ չէքէր ահ ու զարին ,
Պիւլպիւլիւմ թէրք իթմէմ եէրին :

Գօնամ կիւլշանէ այրըլըգ :

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Նակեանտան կէօրտիւմ ճէմալին ,
Նէնէյիմ տիւնհատա մալին ,
Ճէվապըն կէվէրի լալիմ ,
Վար կիթ իյիտ պէն սէնին իմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԽԱՅԻԼ

Շահ Իմայիլ կէլտի սանա ,
Կիւզէլ աաըն պիլտիր պանա ,
Պէնի դօյմա եանա եանա ,
Միւշկիւլ տիր պանա այրըլըգ :

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Կիւլիւզար տըր սէնին եարին ,
Սէրրիմտէ կէօրտիւ տիտարիմ ,
Վայլահի պու տուր իգրարիմ ,
Վար իյիտ կիթ պէն սէնին իմ :

Շիմտի պունըր պէօյլէ սէօյլէլը կըքն , օլ
գօճա նինէ (է՛) կէօյլի միւն նուրի , պու պէօյլէ
օլմազ , սիզ տէվէ գուշու կիպի պիր պիրինիզէ
գարըշմիշտընը , կէլին սիզէ պիր նասիհաթ վէ-
րէյիմտէ էօյլէ եարըն . եարըն գըզըն պապասը
սէնին Շահ պապանըն հուզու լունա օթլազ պի-
թիրմէյէ կէլէճէք . իմտի սիզ տէ օրասա հա-
զըր պուլունտ պ մաստէի իֆտատէ իտէրսինիզ .
Շահ պապան տախի գըզըր ըսմէն պապասըն-
տան , օլ զէման կիւլիւզար սէնին օլուպ հէր շէյ
պիթէր . իմտի կէլ օղլում ըէյ օլարազ կիւլիւ-
զար հանըմտան իքի փուռէ ալ տէտիքտէ , հէ-
ման Շահ Իմայիլ աալա իհմալ իթմէյիպ իւշէն-

մէտէն ամասն աշաղը էնիպ , գօճա գարընըն
 տէտիցի կիպի կիւ լի գարըն էքի հանազընտան
 էքի փուտէ ալար , վէ եինէ ամընա պինիպ , եօ-
 լա ըէվան օլաու : Սնտէն աօղբու օլ չէշմէնին
 պաշընա կէլիպ՝ պագաը քի եօլտաշարըն հէր
 պիրի քէնտի վուրտուղլարը ալը պիրի պիրինէ
 կէօսթէրկօրլար . պունլար Շահ խանայիլ կէօր-
 տիւքլէրի կիպի՝ «Շահզատէմ, սէնին վարտու-
 ղուն ալ հա՞նի կէթիր կէօրէլիմ» տէտիքլէրին-
 տէ , Շահ խանայիլ օրատա պու պէյիթլէրի
 սէօյլէտի :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Հէյ աղալէր հէյ դաղիլէր ,
 կէօրիւն նէլէրտէ՞ն այրըլարմ ,
 էօփտիւմ վէ հէմ հէլալլաշարմ ,
 Լէպի Եիւքքեարտէն այրըլարմ :
 Պու կիւն պիր խալալէ տալարմ ,
 Պէնտէ պիլմէմ նէրտէ գալարմ ,
 Տիւքեան աշարմ մաթան ալարմ ,
 Պիր կիւզէլ հարտէն այրըլարմ :
 Պիր կիւն շաա օլուպ կիւլէլիմ ,
 Եարտէն ինթիգամ ալարմ ,
 Պիր կիծէ միհման օլարմ ,
 կիւլ կիւզլիւ հարտէն այրըլարմ :
 Սէրվի պօյլու հիւրիւ մէլէք ,
 Պէնի հարէթ գօյմա ֆէլէք ,
 Շահ խանայիլ խալէր տիլէք ,
 Պէն կիւլիւզարտէն այրըլարմ :

Շիւնտի պունլար չէշմէ պաշընտան պաղըպ

եկլէրինէ կէլիպ , օլ կիծէ համարըլար . շիւն
 սօրաճ օլուպ եօլտաշարըն «Շահզատէմ, պու
 կիւն նէրէյէ կիտէճէքաինիլ» տէյու սիւալ
 իթ ալքլէրինտէ , Շահ խանայիլ «պազըն գար-
 ւա՞րըլմ , շիւնտէն սօնրա պարատան պիր եէ-
 լարմ» տէմէմ , վէ հէմ պէնիմ իշիմի Մէվլատան
 գայլու քիմնէ պիլմէլ » տէյու ճէվապ կլէտի .
 վէ կիւն կիւնէ պօղուբարընտա անտար պապա-
 ւը «պու օղլան պիր տէրտէ կիրիֆթար օլմուշ
 կէլին պիր հէքիմ թային խալէլիմ տէ՞ տէրտինէ
 պիր տէրման պուլանտան » տէտիքլէրինտէ ,
 սրգ տաաշարընտան պիրի «Փատիչահըմ, Շահ-
 ղատէնին հէքիմիլք պիր տէրտի եօգ սուր , ան-
 ճաղ օնուն տէրտի աշգ սըր » տէյինճէ , Փա-
 տիչահ էմր էյլէտի քի , «վարըն Շահ խանայիլ
 սէօյլէյին քի , հէր քիմին գըզընա աշըգ օլմուշ
 խալ սէօյլէսին , օնու ալը վէրէյիմ » : Պունլար
 Շահ խանայիլ կիտիպ , փէտէրինին էմրինի ի-
 ֆատտէ կլէտիքլէրինտէ , Շահ խանայիլ , «պա-
 գըն աղալէր , պու վիպցէթտէ հիշ պիր քիս
 նին գըզընա աշըգ օլտար » մեօգ սըր » տէ
 ճէվապ էյլէտի :

Շիւնտի Շահ խանայիլ կիւնտէն կիւնէ եէմէք
 իլմէքտէն քէսիտի . պտպտը պունու խապէր
 սըլպ «նէ տիմէք օլա , պէն պիր Գանտիհար
 փատիչահը օլարմ տա , պէնիմ օղլում պէօյլէ
 աշըզըպ չէրէ » տէյու

2

ընտան պիրի փոտիչահըն հուզուրունա կէ-
 աիքտէ , « փատիչահըմ պիղէր Շահգաստէ
 էֆէնտիմիզ իլէ ավա գօշա կիթտիյիմիզ վազ թ ,
 Գարա տաղըն տիպինտէն պիր եօլ թու թուպ ,
 վէ հիչ պիրիմիզի տէ պերապէր պլմայարադ
 վուչաու . սօնրա հանրմըզա կէլաիքտէ՝ ^{ՅԱՆՆ}
 զատէմ՝ հարըն հանկը թարաֆա կիտէճէյիզ ,
 տէտիկիմիզտէ , պիղէ ճէվապ օլարադ « պէն
 շիմտէն սօնրա պուրատան պիր եէրէ կիտէմէմ .
 վէ հէմ պէնիմ իշիմի Մէվլատան զայլը քիմնէ
 պիլմէզ » տէտի . պիզատ սիզ էֆէնտիմիզէ իֆա-
 տէի հալ էյլէմէյէ կէլտէք , Շիմտի փատիչահ
 « թէզ վարըն՝ պիր թաթար չըգարըն , օլ Գա-
 րա տաղըն էթէյինտէ նէ վար իտէ պիր խապէր
 կէթիլիսին , տէյու էմր էյլէտի : իմտի թաթար
 հօլա չըգըպ վէ օլ Գարա տաղա կէլաիքտէ ,
 պագալը քի պիր հայլա վար , վէ օլ հայլա պիր
 չօդ չատըլլէր իլէ տօլմուչ . թաթար օլ չատըր-
 ւարը կէօրիւնճէ , իքի կիմիլիք եօլտան կերի
 վապ , փատիչահըն հուզուրունա չըգըպ ճէ-
 կլէտի քի « էֆէնտիմ օլ Գարա տաղըն մ-
 րատընտա պիր պէօլիք հայլա վար մափի չատըր-
 լէր իլէ տօլմուչ . վալըտա էֆէնտիմ Շահգաստէ
 եիւրիք պէյինին զըզընա աչըգ օլմուչ տըր ,
 տէյու խապէր վէրիլքէն , պիրտէ եիւրիք պէ-
 յինին գօնադ ճըսընըն տարայա տաթիլ օլտու-
 զունու փատիչահա խապէր վէրտիլէր . փատի-
 շահ կէլէն գօնադ ճըյը հուզուրունա չաղըրալպ

« Թիւրքմէն պէյինին գըզը վա՞ր մը տըր » տէյու
 սիւալ իթաիքտէ , գօնադ ճը « էվվէթ էֆէնտիմ
 կիւլիւզար իսմինտէ պիր տիլպէր գըզը վար »
 տէյու ճէվապ էյլէտի : Պունըար պու սէօղտէ ի-
 քէն , փատիչահա՝ Թիւրքմէն պէյինին կէլաիկի-
 նի տաթի խապէր վէրտիլէր . փատիչահ գօնադ
 վէրիլքէսինէ էմր իյլէտի . վէ իւչ կիւնտէն սօն-
 րա հուզուրունա չաղըրալպ , պերապէր շէքէր
 վէ շերպէթլէր նաչ էյլէտիլէր : Մտէն փատի-
 շահ « սէնին պիր գըզըն վարմըչ , Ալլահըն էմրի
 վէ բէյլամպէրին սիւննէթի խզրէ , ծնու օղլու մ
 Շահ իսմայիլէ իսթէրիմ » տէտիքտէ , հէման
 Թիւրքմէն պէյի « էֆէնտիմ պաշ իսթիւնէ պէն
 փատիչահըմտան գըզըմը էսիւրկէմէմ . Ալլահ
 միւպարէք էյլէսին » տէտի . իմտի շերպէթլէր
 թէքրարընըպ սուա վէ սէնա իլէ իչտիլէր , օլ-
 տէմ՝ Շահ իսմայիլէ աճէլէ միւթաէճիլէր կիտիպ
 « Թիւրքմէն պէյի գըզընը սանա վէրէճէք » տէ-
 յիպ , մասլահաթը պիր պիր իֆատէ իյլէտիլէ-
 րինտէ , Շահ իսմայիլ զայէթլէ սէվինիպ վէ սա-
 զընը էլինէ այլպ , պագալըմ՝ նէլէր սէօլլէտի :
 Հէրքէս շազ ու մէսրուր օլուպ կիւրիլէր ,
 էօմրիւմիւն հայաթը կիւլիւզար հանրալ ,
 Հէրքէս սէվաիկիմ իսմին վէրտիլէ ,
 Պէնիմ քէման դաշը կիւլիւզար հարգ ,
 Նէ օլա շաա օլուպ պէնտէ կիւլէտի ,
 Միւրատըմա մագսուտուճա էրէյի իմ ,
 Պիր տաթի էօլմէտէն հիւզիւն կէօրէյիմ ,
 Պէնիմ ահու կէօղլիւ կիւլիւզար հանրմ :

Գաղարբն պէնդէթտիմ զուրուլու եայա ,
ճէմային պէնդէթտիմ կէօյաէքի այա ,
Կիճէ կիւնտիւզ եարվարբըմ Մէվլայա ,
Պէնիմ շիրին կէօզլու Կիւլիւզար հանըմ :

Պէնիմ սէվտիճէկիմ Կիւլիւզար խասը ,
Բաքիպէր չէքսինյէր տայիմա եասը ,
Շահ Իսմայիլ իչաի աչգըն աօլուսու ,
Կէօյնիւմիւն սուրուրու Կիւլիւզար հանըմ :

Պու պէյիթլէրին թէմամինտա սուս օլտու .
շիւտի սէն գըտսէր պաշգա եիւ զտէն տիյնէ : Մէ-
կէր մուգատտաէմա Շահ Իսմայիլի օլ գըզ ին
կէօրիւշտիւրէն գօճա գարը օլ էսնատէ գըզըն
պապասը ին չէհիւրէ կէլմիշ իմիշ , բօճա գարը
գըզընը Շահ Իսմայիլէ վէրէճէք խապէրինի ալ-
տըգտա , վարայըմ գըզըն վայիտէսինէ միւժ տէ
վէրէյիմտէ պիրազ պրիտիշ ալայըմ նիյէթլիլէ ,
գալղըպ աօզըու գըզըն վայիտէսինէ կիտիպ ,
«միւժ տէ» Հանըմ . Փատիչահ գըզընը քէնտի
օլլու Շահ Իսմայիլէ իսթէմիշ , վէ պէյ տախի
սէօղ վէրմիշ » տէյինճէ , հէման գըզըն անասը
ղաղէպէ կէլիպ , «պըրէ նէ» տիմէք օլտան , պէն
գըզընը Փատիչահըն օլլանա վէրմէմ » տէյիպ ,
չասըրլարբը երգ տրրըպ , վէ ճիւմէ տտէմէրլինի
թօվլալայիմ Հինա թարաֆընա կիթմէք ի գրէ
եօլա բէպին օլտուլար : Միլար կիթմէքտէ օլտան ,
պէրիտէ թիւրքմէն պէյի տախի փատիչահա է-
ֆէնտիմ , գըզըն պիրազ էքսիւրիլի վար , կէլ
պանտ գըզը կիւն մէօհլէթ վէր , զիրա անճազ

հազըր օլապիլիւրիմ » տէտիքտէ , Փատիչահ տա-
խի գըրգ կիւն մէօհլէթ վէրտի : Իմտի թիւրք-
մէն պէյի Փատիչահտան իղին ալըպ վէ եօլա չը-
գըպ , օլ Գարատաղա չըգտըգտա , պապար քի
օվանըն հէրլնտէ եէլլէր էսէր վէ պիր քիմնէ
դալմամըշ , անճազ պիր էսկի չատըր վար .
թիւրքմէն պէյի օլ չատըրտան խապէր ալըպ
քէնտի տախի ծնլարըն ալըգասընտան եօլա բէ-
վան օլտու : Պիղ կէլլիմ Շահ Իսմայիլէ : Շահ
Իսմայիլ գըրգ կիւն թէհամիլ իտէպիլէճէյի-
նէ տարա ազըլ քէամէյիպ , եանընտաքի պուլու-
նանլարա , ալըգատաչար , շիմտի պէն ույգույա
եաթըպ , թամամ գըրգ կիւն ույալաճաղըմ ,
օլմայա քի պէնի գըրգ կիւնտէն էվիլէ ույան-
տըրատընըղ » տէյիպ եաթտը : Փատիչահ տա-
խի պիր միւքէմիլէ տիւյլան թէտարիքինի կէօր-
մէյէ պաչատը իսէ , գըզ թարաֆընտան պիր
խապէր կէթիլիւրէն զուհուր իթմէմէսինէ վէպլէ-
սէ էտիպ , խապէր ալմազ իչիւն էմր իյլէտի պիր
թաթար կէժտէրիլիպ պիր խապէր ալընմասը-
նա . թաթար տըր եօլա չըգըպ , վէ օլ Գարա-
տաղա եէթիչինճէ պապար քի քիմնէ դալմա-
միշ : կէրույէ ալտէթ՝ վէ Փատիչահա էֆէն-
տիմ , օլ չատըրլարըն հէրլնտէ պիր դարըշ օթ
պիթմիշ » ահալքտէ՝ Փատիչահըն պու ճէվապ-
տա քէյֆի պօզուլտու : Պու խապէր Շահ Իս-
մայիլին գուլաղընա կիտինճէ , Շահ Իսմայիլ մէ-
լիլ մահզըն պապասընըն հուզըրընա կէլիպ

աղլայարաց պու պէ յիթ լէրի սէօյլէտի :

Սէնէրտէն օզրատըմ հիւրիւ զըմանէ ,
Հա՞նի պէնիմ կիւրիւզարըմ կելմէտի ,
Ալաըրտըմ աղլըմը օլտոււմ տիվանէ ,
Հանի պէնիմ կիւրիւզարըմ կելմէտի :

Քէնտի պիր պէյզատէ կիւզէլ տիր էլի ,
Սէտայի պիւլպիւլէ օգչաթիտըմ տիրի ,
Պիր մինէ կերտանըլ փիւսկիւրմէ պէնլի ,
Հա՞նի պէնիմ կիւրիւզարըմ կելմէտի :

Ճէմայինէ կիւմիչ տիրլիւ էլպիսէ ,
Օնու կօրէն մէտհին իտէր հէր քէսէ ,
Քուճտոււմ կերտանընտան ալտըմ պիր փուսէ ,
Հա՞նի պէնիմ կիւրիւզարըմ կելմէտի :

Շահ խամայիլ տէր քի սէվտայա եանտըմ ,
Եարին նասիհաթըն ունուտուլ գալտըմ ,
Աչգըն աօլուտուու իչիպ մէսա օլտոււմ ,
Հա՞նի պէնիմ կիւրիւզարըմ կելմէտի :

Օլտէմ փատիչահ « Վէզիրի չաղըրըն » տէյու
էմը կյլէտի . Վէզիր տիր կելիպ , փատիչահ մաու-
լահամը էվլէլինտէն սօնուսա գատար պիր պիր
նայլ էրիպ , վէ թաթարըն կելթիրտիլի խապէ-
րի տաթի աղնաթաղըրըպ Վէզիրտէն պիր չարէ
մաթըլուպ իթտիքտէ , Վէզիր « փատիչահըմ » պիր
սէօլիւմ վար , էյէր մինասիպ իսէ սէօյլէ յիմ »
տէտիքտէ , փատիչահ « սէօյլէ պապ այըմ խայր
օրս » տէ յինճէ , Վէզիր « փատիչահըմ կէլ պիր
թէլլալ նիտա իթտիրէլիմ , շէօյլէ քի , քանտի-
հար փատիչահընըն օլլու Շահ համայիլ պու
կիւրիւզարէ էվլէնէճէք , քանտիհարտա նէ գա-

տար գըզ վար իսէ ճիւմէնի կիլինիպ գուշանըպ
ճոււստա կիւնիւ կիւլչան պաղչէսինէ ճէմօլտոււ-
լար » տէտիքտէ , փատիչահ « բէք իյի օլուր »
տէ յիպ , հէման հէր թարաֆա տէլլալար չը-
գարաըպ , փատիչահըն էմրինի տհայիլի մէմէ-
քէթէ պէյան կյլէտիլէր : Իլթէ օլ զէման պիր
ատէմ զըզարըն թէլլալընը կէօրմէք իչիւն քան-
տիհարտա պուլունմալըլտար : Պու գըզլար փա-
տիչահըն օլլունա շիրին կէօրիւնմէք իտտասաը
լիլէ , պիր պիրինէ նիսպէթլէրլէ կիլինիպ գուշա-
նըպ , վէ տիւզէնլէնիպ , կիւրիւչան պաղչէսինէ
տօլտուլար : Պիրտէ Շահ իամայիլ կիւրիւչան
պաղչէսինէ կելիպ , քէօլկէ չըզըպ , օթուրտուգ-
տա կէօրալի քի , նէ պագարսըն մէմէքէթտէ
նէ գատար գըզ վար իսէ պաղչէ յէ տօլմու շար .
հէման սաղընը էլինէ սլըպ , պագալըմ գըզլա-
րա նէ սէօյլէտի :

Պէօլիւք պէօլիւք օլմուչ հիւրիւ գըզլարը ,
Հիչ պիրիսի կիւրիւզարէ պէնգէմէզ ,
կէօնիւլ սէվտիլի տիր կիւզէլ տիւննաատէ ,
Հիչ պիրիսի կիւրիւզարէ պէնգէմէզ ,
Քիմի ալէր կելմիչ քիմի գըրմըզ ,
Քիմի կիւլ տէվլիրիր քիմի նէրկիզի ,
Քիմի Շէլիսիւլիսլամըն Վէզիրին գըզը ,
Հիչ պիրիսի կիւրիւզարէ պէնգէմէզ ,
Քիմի ալէր կելմիչ քիմի թուրուճու ,
Քիմինին աղընտաքի տիւլէրի ինճու ,
Քիմինին գօյնուճտա ճէվահիր գապի ,
Հիչ պիրիսի կիւրիւզարէ պէնգէմէզ :

Քրիստի ալիքի կեցողիք քրիստի զերգապի ,
 Քրիստին տրուեալ է հոգ առբ էրպայի ,
 Քրիստին գոյնունտա ճէվահիր գապի ,
 Հիչ պիրիսի Արարիւզարէ պէնգէմէզ ,
 Շահ իամայիլ աչգա հանար թութուչտու ,
 Գըղար իւն հէլալաչար կէօրիւչտու ,
 Արարան պաղչէսինէ վէլվէլէ տիւչտու ,
 Հիչ պիրիսի Արարիւզարէ պէնգէմէզ :

Շիմտի Շահ իամայիլ պէօյլէ սէօյլէ յիւպ ,
 դալգալը գ Օնաղընա կիթտի . պապաար օղլունու
 հաղաբունա չաղըրալպ , « օղլում պիր Շիրիսիք
 պէլինին գըղը իչին պու գաատար նէյէ մէլու
 օլուրան , վէ հէմ եիրիսիք գըղը օլ թարաֆ-
 տան կիթմիշ օրատա պիր քիմնէ հօգ ալը . կէլ
 օղլում շու գըղտան Ֆէրաղաթ խտէլիմնէ սանա
 Օնտան կիւզէլ պիր գըղ ալը վէրէյիմ » տէտիք-
 տէ , հէման Շահ իամայիլ գալգըպ վէտէրինին
 էլինի փաւ էտիպ , « էյ պէնիմ տէօլլէթլու
 պապամ , սէն շիմնէն սօնրա պու եէրլէրտէ գալ
 տէրտէն պէն պուրալարտա գալամամ , պէնիմ
 պու եէրլէրտէ քիմնէնին գըղընա ալըղըղըմ
 հօգ տըր . պէն պու մէմէքէթտէն զայրը կիթ-
 մէլիլիմ , էյէր Արարիւզարը տախի ալուամաղ-
 սամ , պարի հօլունտա էօլլէլիմ » տէտիքտէ ,
 պապաար « կէլ իթմէ էլլէմէ » տէյու պիր չօգ-
 նաուհաթլար տախի վէրտի իտէ խոյր իթմէ-
 տիկինտէն , Փատիչան դապէպէ կէլիպ . « փար
 ճէհէննէմէ կիթ , սէնին կիպի էվլատ պանա լա-
 զըմ տէյիլ տիր » տէյիպ , գարչըրնտան գօլ-

տու : Շահ իամայիլ տախի անտէն խոպինէյէ
 կիրիպ , պիր հէյպէ տօլուտու ալթան՝ գըլըճ ,
 զարղը վէ մըզրաղ , ճիւմէ հարպ ալաթընը տ-
 լըպ , տըշարը չըգալը . անտէն տիրա կէլիպ
 Գամէր թոյը ալըպ , քէնտի տարայընա կէլիպ
 հաղըրանմաղտէ օլտուգոնտա , վալիտէօինէ
 հապէր վէրախիէր . օ տա հէման Փատիչանա վա-
 րըպ « Շահ իամայիլ կիլիւզարըն արարնտան
 կիտիօր , սէն պիր Փատիչան օլտըն տա պիր
 էվլատընըն չարէօինի կէօրէմէյէսին » տէտիքտէ
 հէման Փատիչան գալլէ գափուճուլարընա խա-
 պէր կէօնտէրիպ « գափուլարը գափոյըպ քէն-
 տիլէրի տախի պիր թարաֆա գաչտընլար » տէ-
 յու էմը իլլէտիքտէ , հէման գափուճուլար գա-
 փուլարը գափայըպ քէնտիլէրի տախի պիրէր
 թարաֆա գաչտըլար : Պիրտէ Շահ իամայիլ Գա-
 մէր թտեընա պինիպ կիտէլքէն , անտը խա-
 պէր ալըպ , պաչընըն սաչարընը հօլարաղ , Շահ
 իամայիլին գարչտանա չըգըպ , « Օղլում նէրէ-
 յէ կիտէհօրտան . սէն պիր Փատիչան էվլատը
 օլտըն տա , պէօյլէ պիր զըղ իչին տաղարա
 տիլ շէսին » տէտիլինտէ , օլ տէմ Շահ իամայիլէ
 պիր աչգ կէլիպ , ալար սաղը էլինէ , պաղալըմ
 վալիտէսինէ նէլէր սէօյլէտի :

Անա սիւտիւն հէլալ էյլէ ,
 կէօղլէրինտէն տէօքմէ ապի ,
 Նայիլ օլտու պէն պու տէրտէ ,
 Ապա տէրտիլին հօգ տուր հիւսապի :

Նէ պապամ տէրտիմէ աղէր ,
Պու հասրէթ ճիկէրիմ տաղէր ,
Պէն կիտէրիմ անամ աղէր ,
Իմտատ էլէ հագդ ճէնապի :

Նէյլէյիմ տիւնհատա վարի ,
Թէրք իտէրիմ պու տիարի ,
Չիւն գաչըրտըմ նագլը եարի ,
Տիւնեանըն հոգ սըր գարարի :

Գամէր թայս վուրտոււմ գէնկի ,
Պիւլպիւլ էթէր սէնէր վագթի ,
Պապամ պօշ գօյմասըն թախտի ,
Նըգըրըր թաճ ու միհրապի :

Գամէր թայը սալտըմ հօլա ,
Չըղըրտըմ գըրգարը պիլէ ,
Իմտատ էլէ Շահ Իամայիլէ ,
Օլայըմ խաքի թիւրապի :

Պունլարը տէտիքտէն սօնրս հօլա չըգըպ ,
պագտը քի գալէ գափուլարը գափալը վէ գա-
փուճուլար մէյտանտա հօգ , հէման Գամէր թա-
յը օլ եանա պու եանա օյնատըպ , անտէն պիր
իւզէնկի վուրուպ , նասըլ քի գալէ գափուսու-
նա պիր կիւրպ վուրտու իսէ , գալէ գափուսու-
տըր թարումար օրուպ տիւշտիւ , անտէն հօլա
րէվան օրուպ , օլ չէյմէնին պոչընտ կէլտիքտէ ,
Շահ Իամայիլէ պիր զափիլէթ կէլիպ օրատա սա-
ղընը այլպ , պաչլատը պու պէյիթէլի աղլա-
յարագ սէօյլէմէյէ :

Խաթմըշ ըտըմ պէնտէ խապը զափիլէթտէ ,
Տէրունիմ աչդ իլէ տօլտու նէյլէյիմ ,

Էրէնլէրին սըրը պիգէ դալիպ տիր ,
Սէվտասըն սէրիմէ սալտը նէյլէյիմ :

Պիւմէմ մէլէք մի տիր հօգսա մը հիւրիւ ,
Արայըպ պուլմալը օլ նագլը եարի ,
Գաթմէր գաթմէր օլմուշ եիւզիւնիւն նուրի ,
Անըն շափըր ազլըմ ալտը նէյլէյիմ :

Շահ Իամայիլ պիլիւր պիւլպիւլ տիլինտէն ,
Սյըր տիւշտիւմ շիմտի նագլը եարիմտէն ,
Պատէ նուշ էլէտիմ գըրգլար էլինտէն ,
Եօլումուգ զուրպէթիէ տիւշտիւ նէյլէյիմ :

Պէօյլէ տէյիպ քէստի . անտէն չէյմէ պաչըն-
տան զալգըպ աթընտ պինիպ , թաղըյը ճէյ-
րանա սալտըրը եէրէ կէլտիքտէ , եինէ պուճու
պիր զափիլէթ այլպ , պագալըմ օրատա նէյլէ՞ր
սէօյլէտի Շահ Իամայիլ :

Պէն թաղըմը պուճտա սալտըմ ճէյրանէ ,
Քիւլ օլտու վիճուտիմ տէճնտիւ պիր եանէ
Թէրք իթմիշ վէթանըն կիթմիշ պիր եանէ ,
Խայլա պէնիմ կիւլիւզարըմ կէօրտիւն մի :

Պէնի մէճնուճն էտիպ տաղէրէ սալտը ,
Կիթտիղի հօլարը պիլմէյիպ շաշտը ,
Պէն նէյլէյիմ կիւլիւմ պէնիմ ճիյէրիմ տէրի ,
Խայլա պէնիմ կիւլիւզարըմ կէօրտիւն մի :

Շահ Իամայիլ գալպի մահզուճն կիտէյօր
Ազ ու ֆիքրի պաշտան պիր խօշ ուչօր ,
Պու հայլատա մշիլ մէլիլ պագայօր ,
Խայլա պէնիմ կիւլիւզարըմ կէօրտիւնմի :

Շիմտի պուճու սէօյլէյիպ օլ արատն աթը-
նա պինիպ , հօլո րէվան օրուպ , եիրիք շա-

արբերիննն օլտուղու եերէ կէլտիքատէ , պիր տէ
պազար քի՛ շաարբերինն եերինտէ եելէր էսեր
ճինլէր չէլլէ շումագ օյնար պիր քխնէ հօգ ,
վէ օլ եերլէրատէ ասամ՝ պօյունտա օթլար պիթ
տելլինի կէօրտիքատէ՝ կէօղլէրի հաշ իլէ աօլուպ ,
պազարլմ՝ հինէ նէ՞ սէօյլէտի :

Եինէ իւճէ տաղլար չէօքմիւշ տիւմանէ ,
Ագտը չէշմիւ հաշը տէնտիւ իւմմանէ ,
Պիր խապէր սօրայլմ շայըր չիմէնէ ,
Չիմէն պէնիւմ Կիւլիւղարլմ կէօրտիւնն մի :

Պիլմէմ շինտէ կիթտի հօգսա Եէմէնէ ,
Պիլմէմ պու տէրտիմի տէսէմ քիմէ նէ ,
Աճէպ քիմէր դօնտու նաղլը հարիմէ :
Սէլլէր Կիւլիւղարլմը կէօրտիւնիւղ մի :

Պիլմէմ Մըսրա կիթտի պիլմէմ չալէպէն՝ :
Կէնճ հաշըմտա պէնի սալտը աթէչէ ,
Պիր խապէր սօրայլմ տաղ իլէ թաշէ ,
Տաղլէր թաշլէր Կիւլիւղարլմ կէօրտիւնիւղ մի :

Սիւքսէքլէրաչն կէլէն կէչէն թուրնալէր ,
Ալա պիլիբմիլիմ սիզաչն պիր խապէր ,
Կիւղ կէլտիքճէ տէօքէր դաղէլի պաղլէր ,
Կիւլէր Կիւլիւղարլմ կէօրտիւնիւղ մի :

Շահ Իսմայիլ պէնտ օլ հարին սէօղլունէ ,
Պի օթ տիւշմիւշ կիւրէլիմին իւտտիւնէ ,
Տալի թըֆըլ Էքէն տիւշտիւմ բէլինէ ,
Եօլսը Կիւլիւղարլմ կէօրտիւնիւղ մի :

Պու պիլիթլէրի սէօյլէտիքատէն սօնրս՝ օրա-
տանն գոգտը , վէ աթլմնա պիլիպ հօլոմ բէ-
վանն օլտու պիր կիւն , պէշ կիւն տէլքէն՝ թէ-

մամ պիր այլըգ հօլ ալտը . էննայի լահտէ պիր
տիւղ օվայա եէթ իչիպ , պաղ տը քի օվանըն օր-
թատընտա պիր միւլէյիէն սարայ վար , օլ սա-
րայա հաղլաշըպ կէօրտիւ քի , նէ՞ պազարըն ,
կէօղլէր գամաշըր վէ այնէ կիւլի վալլար , գա-
փուտունա արատըղտա պուլամատըղընտան ,
հէմանն օրատա Շահ Իսմայիլ սաղլընը էլինէ ա-
լըպ , պաշատը պու պէյիթլէրի սէօյլէմէյէ :

Քանտիհարտան կէլտիմ սանա ,
Սարայ սէնտէն հօլ իսթէրիմ ,
Պէնի սավմա հանա հանա ,
Սարայ սէնտէն հօլ իսթէրիմ :

Քիմ հափիւրշ պոնտուն հափուսուն ,
Նէ հիւքսէք գարմուշ պինասըն ,
Պուլայտըմ հափան ուստասըն ,
Սարայ սէնտէն հօլ իսթէրիմ :

Եօգ տըր գափուսու կէչէլիմ ,
Գանատըմ հօգ տըր ուչայլմ ,
Պիր սու վէրին գանա գանա իչէլիմ ,
Սարայ սէնտէն հօլ իսթէրիմ :

Շահ Իսմայիլ կէլտի սանա ,
Սէնտէքի օլանն միմմանա ,
Պէնի գոյմա հանտան հանա ,
Սարայ սէնտէն հօլ իսթէրիմ ,

Պունու սէօյլէյիպ տէօրթ թարաֆընա պիր
էյիճէ նտղար իտուպ պաղտը քի՛ գափուսը հօգ-
տըր , հէմանն աթլմնը սիւրիւպ , սարայըն հանը-
նա կէլիպ , նիճէ պիր կիւրղ վուրտու իսէ , սա-
րայըն պիր թարաֆըր երգըտը , իչէրեյէ կիւրպ

աթ ընը պիր թարաֆա պաղլայըպ , քէնտի տա-
 խի ներտիպանտէն եօգարըյա չըզըպ , կէօրտիւ
 քի սէքիզ օտա վար , վէ եալընըզ պիր օտասը
 վիերտէլի խաի , հէման օլ վիերտէյի աչտըգտա՝
 պազտը քի նէ՝ պագարսըն պիր ալեա կէօզլիւ
 գըզ քէրկէֆ իչէր վէ կէօզլէրինտէն եաշ եէ-
 ըինէ գան տամխար . Շահ իսմայիլ պու գըզը
 պէօյէ կէօրիւնճէ , հէման օրատա սաղընը ա-
 լըպ , պագարսըմ՝ գըզա նէ՞ սէօյէտի վէ գըզտան
 նէ՞ ճէվապ պտը :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Պէնիմ պիր տէրտիմ վար սէնտէն պէշ պէթէր ,
 Սէօյէ Բէրի նէ՞ տիր տէրտին պիլէյիմ ,
 Կիզլի տէրտէրինէ տէրտէր գաթայըմ ,
 Սէօյէ Բէրի տէրտին նէ՞ տիր պիլէյիմ ,

ԱԼՏԸ ԲԵՐԻ

Սէֆա կէլտին օթուր տէրտիմին վարի .
 Տէրտիմ չօգ տուր սանա նիճէ սէօյէյիմ ,
 Ալէմ թապիպ օլսայ տէրման պուլսամազ ,
 Տէրտիմ չօգ տըր սանա նիճէ սէօյէյիմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Պէն սէնին տէրտին պիլսէմ կէրէք տիր ,
 Հասրէթիմի սէնտէն ալսամ կէրէք տիր ,
 Գօլուս օնար գըլըճ չալսամ կէրէք տիր ,
 Սէօյէ Բէրի նէ՞ տիր տէրտին պիլէյիմ :

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Յէլէկ վուրկուռնուլուս աղըըյօր պաչըմ ,
 Տիտէմ գան աղլէյիպ տէօքէր կէօլ եաշըմ ,
 Տիւշմանա կէճոտէրտիմ հէտի գարտաշըմ ,

Տէրտիմ պու տըր սանա նիճէ սէօյէյիմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Տայանամամ էտատընմ . պէնիլընա ,
 Պու պէմզէմ սիւքքէր կիպի էօզիւնէ ,
 Կէլ հէյ Բէրի պէնիլք իթմէ էօզիւնէ ,
 Սէօյէ Բէրի տէրտին նէ՞ տիր պիլէյիմ :

ԱԼՏԸ ԲԵՐԻ

Գուլ օլայըմ սէնին չիրին ալիլնէ ,
 Եօրճու իսէն վար կիթ սօղյու եօլուհա ,
 Բահմ էյլէ կէլ պէն թէք մէճուռն գուլուհա ,
 Իկիա տէրտիմ չօգ տուր նիճէ սէօյէյիմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Տօղրու սէօյէ Բէրի տէրտին պիլէյիմ ,
 Ուղուրուհա ճանըմ ֆէտա գըլայըմ ,
 Հէր տիւրիւ տէրտինէ տէրման օլայըմ ,
 Սէօյէ Բէրի նէ՞ տիր տէրտին պիլէյիմ :

ԱԼՏԸ ԲԵՐԻ

Տիյնէ լյիտ պէնտէն տօղրու ճէվապը ,
 Նէյլէյիմ սէվերսէն իսայ ու սէվապը ,
 Եէտի գարտաշ չէքէր կէճիլէ կզապը ,
 Տէրտիմ պու տուր սանա նիճէ սէօյէյիմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Խայլի տէմ տիր եար ճէմալին կէօրմէտիմ ,
 Կիրիպ պաղչէսինէ կիւլիւն տէրմէտիմ ,
 Շահ իսմայիլէմ պէն միւրատա էրմէտիմ ,
 Սէօյէ Բէրի նէ՞ տիր տէրտին պիլէյիմ :

ԱԼՏԸ ԲԵՐԻ

Նէ ախարտէն կէլտին էօմրիւմիւն վարի ,
 Նի՛չիւն վուրտուռն կըզտըն պուրճուռն հիսարի ,
 Սանա դուրպաճ օլսուռն պու կիւլիւ Բէրի ,
 Աղամ պու տըր տէրտիմ նիճէ՞ սէօյէյիմ :

Շահ իսմայիլ իւր Բէրի ին սեօյնչալքտէն
 սօնրա , պիր պիրինէ աչըզ օլըն , պաչատըլար
 մուհապպէթլէ շէլ իլէրին օրնաչարընը
 թօփրամայա վէ օրոճագլարը տախի մէյտանա
 աթտըլար . շիմաի Շահ իսմայիլ սէօզէ կէլիպ
 «ճանըմ Բէրի սէնին գարտաչարըն նէրէյէ
 կիթտիլէր» տէյա սիւալ իթտիքտէ կիւր Բէրի
 աղլայարագ , շու գարչըքի գօճա տաղըն ար-
 տընտա Տէվլէր իլէ ճէնկ իթմէյէ կիթտիլէր ,
 վէ հէմ պու կիճէ վագատամա կէօրտիւմ քի
 գարտաչարընըն իքիսի շէհիտ օրնուչ , պէն աղ-
 լամայըմ տա քիմ աղլասըն» տէտիքտէ , Շահ
 իսմայիլ «կէլ օլ տաղըն եօրունու պանա կէօս-
 թէր , կիտէյիմ պագայըմ նաճըլ օրնուչ » տէ-
 տի իտէ գըզ տախի «կէլ աղլամ եօրունու կէօս-
 թէրէյիմ» տէյիպ , աչաղա էնիպ տաղըն եօ-
 լունու թարիֆ էյէտի : Շահ իսմայիլ սօղրու
 օլ տաղա չըրպլ կէօրտիւ քի իքիսի շէհիտ օլ-
 մուչ վէ պէշ գարտաչ ճէնկ իտէյօրըլար . շիմաի
 Շահ իսմայիլ քէնաի քէնաիինէ տէտի , «աղլըզա
 կիթ սէմ պէնլիկ կյէտի աէրլէր , շօգլուղա կիթ-
 սէմ , գօրգ տու աէրլէր , պարի իքի սակէրին ա-
 ռա եէրլէրինէ վարայըմ տա , պիր թանկըր սէ-
 լամընը վէրէյիմ , հէր քիմալըրտա օլ թարաֆա
 կիտէյիմ » , տէյիպ օրթա եէրլէրինէ վարտը
 սէլամ վէրտի . օլ պէշ գարտաչար սէլամընը
 սլըրըլար , օլ վագըթ Շահ իսմայիլ սաղընը է-
 վինէ սլըպ պագայըմ Տէվլէրէ նէլէր սէօյլէտի :

Իւճէ տաղ պաչընտա սաքին էյլէտիմ ,
 Աման Ալլահ աման սէն իմտատ էյլէ ,
 Եօզ տըր անամ աթամ պէնի գայրրա ,
 Աման Ալլահըմ կէլ սէն իմտատ էյլէ ,
 Եարաթաըն ատէմի , հալատա գուշու ,
 Հիւքմիւնտէն թիթրէթաին տաղ իլէ թաշը ,
 Մէվլամ սէն գուրթար կէլ եէտի գարտաչը ,
 Աման Ալլահ աման սէն իմտատ էյլէ :
 Եարաթաը կիւնէշի ճիւմիէ ալէմի ,
 Հէր վագըթ օգունուր իսի քէլամի ,
 Վարայըմ վէրէյիմ թանկըր սէլամի ,
 Աման Ալլահ աման սէն իմտատ էյլէ ,
 Գարչընա կէօրիւնիւր պիր պէօյիւք օրտու ,
 Մէվլամ պանա վէրտի պու աչգ ու տէրտի ,
 կիթտի Իլլիւգարըմ պօշ դալտը եուրտու ,
 Աման Ալլահ աման սէն իմտատ էյլէ ,
 Շահ իսմայիլ կէլտի կիրտի մէյտանա ,
 Սիւրէմ Գամէր թայը վարամ տիւշմանա ,
 Չէքէմ Չիւլֆիխարը պօյանսըն գանա ,
 Աման Ալլահ աման սէն իմտատ էյլէ :

Պէյիթլէր իմ համարնտա ոթմտան աչաղը ֆըր-
 լանըպ , աթըն գօրանընը եէտի եէրտէն շէքիպ ,
 Էինէ պինտի . զիւլֆիխարա էլ աթըպ , եա Ալ-
 լահ տէյիպ Տէվլէրին իշինէ պիր կիրիշ կիրտի
 քի , վէ ճանը կէօնլուտէն պիր գըլըճ օյնաթտը
 քի ճայրը ճայրը Տէվլէրի գըրմաղա պաչատը .
 պիր անտէ Տէվլէրին գանընը եէրէ տէգըաիւ .
 պիր անտէ տախի ճիւմիսինի գըրըպ վէ քէնաի
 պիր թարաֆա շէքիպ օթուրտու . շիմաի պու
 պէշ գարտաչ տախի Շահ իսմայիլտէն գօրգ-

տալար զերբ իժմէ իյէ քի , պիղիքի տախի շիւն
 աի գըրար աէյու . հէման քի շիւք գարնատաշա-
 րը “ճանրամ պու իյիտ պիղէ տիւշման օլտա , կէ-
 լիպ պիղիմ աիւշմանըլըլը գըրմազ ըտը .
 շիւնտի պու իյիտէ պույու բուն պիւր քանվէ իյէլիմ
 տիւնէք միւնտիպ աէյիլ մի աիւր” տէտիքատէ ,
 պէօլիւք գարնատաշարը “սէն վար աավէթ էյլէ”
 աէտի : Ոյ աէմ քի շիւք գարնատաշարը իյէրայէ
 կիտիպ , Շահ Խամայիլի սէրայա տավէթ էյլէտի
 շիւնտի պունդար պէրապէր սէրայա կէրիէք իյիւն
 եօրա չըգարըար , էմնա սէրայա եադըն կէլինճէ
 քի շիւք գարնատաշարը իյէրայէ վարըպ , կէօր-
 աիւ քի սէրայլն պիւր եանը երգըրիլը . օրտա
 գայէթ խըրայանըպ , “սէնի կիտի տայը պուչա գ-
 մէք քեարէ , պիղ իքի գարնատաշտան սյըլըլըգ ,
 սէն խաէ պունտա սէֆա սիւրէրիւն . շիւնտի սէնի
 գըրգ վարչա խաէրիմ” աէյիպ , իյէրայէ կի-
 լիպ կէօրաիւ քի , գըրգ արնատաշը քէրկէֆ իյէ-
 յօր , հէման գըրգ արնատաշընըն խաէրիւնէ հիւ-
 ճիւմ պիւրէ “պրէ գըրգ , պուրայա քիմ կէրաի”
 աէտիքատէ , գըրգ տախի “պիւր գըր պիւր իյիտ
 կէրաի” աէյու ճէվապ վէրիւնճէ օլ աէմ քէնտի-
 լէրիւնէ կէլէն վէհիլիւն օլտա զանու ապնատը :
 Խնտի գըրգ արնատաշընա “պիւր օճազ գանվէ վի-
 շիւր” աէտիքատէ , գըրգ տախի գանվէ ի վիշիւր-
 մէյէ մէշղալ օլմազատէ օլտուն , պու թէրաֆատէն
 Շահ Խամայիլ պէօլիւք գարնատաշէրի իյէ պէրա-
 պէր սէրայա տախիլ օլտու : Պունդար տըր օթու-

րուպ , գանվէ թիւթիւն իյիպ , քէյֆէրի թէ-
 մամ օլտազտան սօնրա , պէշ գարնատաշ միւշա-
 վէրէ իյէտիլէր քի “գըրգ արնատաշըմըլ շու իյի-
 աէ վէրէլիմ” աէյու , վէ կէլիպ Շահ Խամայիլէ
 “Շահզատէմ , Ալահըն էմիլի իւզրէ գըրգ գարն-
 տաշըլըլը սանա վէրէճէլիլ վէ հէմ վէրաիք
 միւպարէք օլտուն” աէյիպ , պաշտարըար շէ-
 քէրլն շէրպէթլէր իյմէյէ . պունդար տըր գըրգ
 իյէ պիւր արատէ զէվգ ու սէֆատէ օլտունդար ,
 էմնա Շահ Խամայիլ կիւլ Բէրի իյէ եաթտըլը
 վազըթ արայէ գըրըճ գօյուպ էօյլէ եաթարար
 խաի , վէ թէն թէնէ ապա տօգտանազ խաի :
 Պիւր կիւն Շահ Խամայիլ աէրունի տիւաէն պիւր
 աճ շէրիպ ֆէլէք սյիւնէսիւնի սիտահ էյլէտիքատէ ,
 հէման կիւլ Բէրի “էյ էֆէնտիմ” պու նէ տի-
 մէք օլտուն , պիղիմ պիւր էքրիքլիլիմիլ օլմատը-
 զը հարտէ սիզիւն աճ շէքմէնիլիւն սէպէպի նէ օ-
 լապիլիւր” աէտիքատէ , Շահ Խամայիլ “կէրչի պի-
 զիմ պիւր շէյիմիլ էքրիք աէյիլ ամնա , պէն սէ-
 նին կիպի պիւր կիւլիւզարատէն սյըրըլըլը , պէն օ-
 նու պուլմատըգտան սօնրա պէնտէն քիւնէյէ մէ-
 սէտ օլմազ , վէ հէմ ծնուն հարպէթի իյէրիմի
 եազըլօր , աման կիւլրէրի հանըմ տօզրու սէօյ-
 լէ . էկէր պուրայարտան կէշաի խաէ , պանա խա-
 պէր վէր քի կիտէլիմ պուլայըմ , վէ ծնու տա
 սէնի աէ ալըպ պէրապէրճէ Քանտիհարա կիտէ-
 լիմ” աէտիքատէ , կիւլ Բէրի “խայր էֆէնտիմ”
 պէնիմ ծնտան հիլ պիւր խապէրիմ եօզ տըր”

տէյիւյ , գարգըպ գարնատաշխրինն « իշխիթ տինի՞զ
 մի էնիշաէնիւ կիտկոյր , կէշլն սոպըն » տէտիւր-
 տէ , հէման գարնատաշխրի կէշիւյ « Շտահատէմ
 նէրէյէ կիտէճէքսինիւզ » տէտիւրէրինտէ , օլ
 տէմ Շահ իամայիլ « սոպաշիւր , պէնիմ պու տիտ-
 րա կէլտիլիմին սէպէպիւ , պէնիմ պիւր սէվտի-
 յիմ վար ըտը , ծնան իշին պէն պու թարափա
 կէլմիշիմ , տճապու պու թարափտան կէշալի մի
 տէյու սորմազ իշին սիպէրէ ըսսիթ կէշիւյ , հէմ
 շիւրէնիւզ պանա գրամէթ օլտու , լաքին պէն օ-
 նու պուլմատըգտան սոնրա , պէնտէն պիւր
 Ֆէրտտի մէտար օլմազ տէտիւրտէ , գարնատաշ-
 լարը « Ալլահ սէլամէթ վէրսին տմնա , Շահզա-
 տէմ , եօրսնուն իւսթիւնտէ պիւր տրտալ վար
 տըր , էլի վէք գանլը տըր , քէնտինի կէօգէթ ,
 սէնի Ալլահա բունարտաըգ » տէտիւր . օլ տէմ
 Շահ իամայիլ վէտա էտիւյ , վէ կիւլ Բէրի էլէ
 էօրիւշիւյ , եօրս ըէվան օլտու , թամամ գըրգ
 կիւն կիտիւյ , գըրգ պիւրինճի կիւն տրապ ի-
 գէնկինին սարայընա եազըն կէլտի , պիւր տէ նէ
 պազ արսըն , կէօրտիւ քի պիւր օվա իշինտէ պիւր
 տընա սարայ վար , վէ սարայըն էօնիւնտէ պիւր
 ազ չատըրտար գարուլմաշ , վէ չատըրլէրին
 եանլէրինտէ օլ գատար տակէլլէր վար քի , հի-
 սապը մալիւմ տէյիւ . շիմտի Շահ իամայիլ օլ
 չատըրլէրին եանընա կէլտի , տմնա պունու քիմ
 սէ կէօրմէտի . հէման պիւր չատըր իշինէ կիւրտի ,
 կէօրտիւ քի պիւր լէնկէր էրէ գաշըպ վէ էրի տի-

լիմ էքմէք վար . հէման լէնկէրին գարապընը
 աշտը քի նէ պազարսըն , փիւլավ լաքին գըրմը-
 ղը գան իլէ փիշմիշ , հէման Շահ իամայիլ գաշը-
 ղըն պիւրինի ալըպ եէմէյէ պաշտար . պու փի-
 լավը եէր էրէն էօթէ թարափտան Արապ իւ-
 ղէնկի հոյգըրտարագ պապըրտը « էյ ինիտ , ծնա
 գանլը փիւլավ տէլլէր . պէնիմ իլէ իմթիւնն օլ
 տա էօյլէ պաշա եէմէյէ » տէտիւրտէ , օրատա
 Շահ իամայիլ սաղընը էլինէ ալըպ , պազալըմ
 Արապ իւղէնկիլէ նէ սէօյլէտի :

Ա.Լ.ՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Քանտինարտան կէլտիմ միւրատ ալմազա ,
 Աման Արապ կէլ ինճիթմէ պէնի ,
 Գօյու վէր քի կիտէյիմ քէնտի եօրումա ,
 Աման Արապ աման ինճիթմէ պէնի ,

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԱՊ

Սահրատան պիւր քէքլիք տիւշտիւ սուզազա ,
 Ավընը շաշըմըշ տիւշիւնիւ պիտէր ,
 Գօրգուսոււնտան սուտազալարը չաթլամըշ ,
 Աղլաշըր կէօղիւնտին եաշ ազըպ կիտէր ,

Ա.Լ.ՏԸ ՇԱՀ ԻՍՄԱՅԻԼ

Ճանըմ Արապ տիւշմէ պէնիմ փէշիմէ ,
 Տէյմէ շահին փէնչէ վուրմազ լէշիմէ ,
 Շիմտի նազար էլէ թէզ սավաշըմա ,
 Աման Արապ կէլ ինճիթմէ պէնի ,

Ա.Լ.ՏԸ ԱՐԱՊ

Չըզըպ հիւքսէքլէրտէն գայա պազարըմ ,
 Կէլէն տիւշմանլարը վուրուր երգարըմ ,
 Թոււնա սէլի կիպի գանլար սաշարըմ ,
 Ագան չայլար ճօշու վէրիւր կիտէր :

ԱԼՏԸ ՇՍ.Հ ԻՍԲԱՅԻԼ

Նէյլերսին կէլէնտէն ալըրարն պաճը ,
Էօլտիւրիւրիւմ Արապ եօզ ալըր իրաճը ,
Նըդարբմ պաշընս սարայը թաճը ,
Քէօլէն օլամ Արապ ինճիթմէ պէնի :

ԱԼՏԸ ԱՐԱՊ

Չօղունտան ալմըլըմ պունճա շիքեարի ,
Կէօրմէ զմիսին քէլլէտէն պունճա հիսարի ,
Չօղարը սէն կիպի ալլէթտիմ զարի ,
Պուրայա կէլէն պիղէ պաշ վէրիւր կիտէր :

ԱԼՏԸ ՇՍ.Հ ԻՍԲԱՅԻԼ

Հէգարան գալգանը ալամ էլիմէ ,
Չաղըրըրմ երգըրը գըրգարը պիլէ ,
Մէվլամ իմասա էլլէ Շահ Իսմայիլէ ,
Մէվլանըն աշղընա Էօլտիւրմէ պէնի :

ԱՐԱՊ

Չօճուգսուն մէյտանըն աէյիսին աէնկի ,
Վօրդուսունտան գաշմըշ եիւզլունին քէնկի ,
Հիշ սէն տո՛ւյթաորն մը Արապ իւղէնկի ,
Պուրայա կէլէն պիղէ պաշ վէրիւր կիտէր :

Շինսի պունըր պէօյլէ սէօյլէչիպ տարար-
քէն , Շահ Իսմայիլ պաղտը քի , նէ պաղտարըն
պիր Արապ քի , պիր տուտաղը եէրտէ , վէ օլ
պիր տուտաղը քէչիշ սաղընտան նշան վէրիւր .
Շահ Իսմայիլ Արապը կէօրիւնճէ , «նէ պաղըրըպ
չաղըրը յօրսուն , ին աշաղա սէնին իլէ մէյտաննէ
ճէնկ իտէլիմ՝ եա Ալլան սանա վէրիւր եա պա-
նա» , տէտիքաէ՝ հէման Արապ իւղէնկի եէրէն-
տէն գաղըրպ , ախըրա էնիպ Գարա պաճաղըն
խսթ իննէ պիլիպ իքի եիւզ էլլի սաթման կիր-

ղլի էլինէ ալըպ մէյտանա չըդ տը . Շահ Իսմա-
յիլ Արապըն մէյտանա կէյտիկինի կէօրաի քաէ ,
հէման քէնտիսի տախի եէրինտէն սըչաղըրպ
Գամէր թմայըն իւղէրինէ պիլիիպ Արապա գարը
վարար . շինսի Արապ «չօճու գ համլա էյլէ» տէ-
տիքաէ , Շահ Իսմայիլ տախի «համլա սէնին
տիր» , տէտի , օլտէմ՝ Արապ քէնտի քէնտինէ
միւրահաղա էտիպ «պունտան նէ՞ օլաճաղ , պէն
պունա պիր համլատա ալըրըմ» , տէյիպ , պիր
նաղարա պաղըպ կիր ըղիի եէտի եէրինտէն գալ-
ըպըպ , համլա էյլէտի . վէ կիր ըղիի սիվէր թմ-
թմապ կիր ըղի կիր ըղիյէ տօղտնտուղ տուտաթէչ-
լէր սաղըրը , իքիսի տախի թօղըր իչինտէ գալ-
աղըր , Շահ Իսմայիլի ալըպ սաթալտու , վա-
ղաս քէնտիսինէ պիր զարար օլմատը իսէ տէ ,
անաղընտան էմտիլի սիտաի պուրնանտան կէլ-
տի . էմնա Արապ տախի «էյ վահ շա չօճուղա
եաղըր իթտիք» , տէյիպ , մէյտան պաշընս վար-
ար . Շահ Իսմայիլ հէման քէնտիսինէ աէվիլիպ
ճանը կէճնիւրտէն պիր նաղարա վարտա քի ,
ճիհան կիւմ կիւմ կիր ըլլէմէյէ պաշլատը . Ա-
րապ պունա իչիտինճէ գօրգուսունտան տու-
տաղըրը չաթըպ , գաշմայա եիւզ թմ թմտու
իսէ տէ , Շահ Իսմայիլ «պրէ Արապ , նէրէյէ
կիտէյօրսուն , ալըրըրմ կիպի սանա վէրէմէղ-
սէմ՝ սնամտան էմտիլիմ սիւտ պանա հա-
րամ օլսուն , իչթէ կէլտիմ տար» , տէյիպ , Ա-
րապ իլէ կիր ըղի կիր ըղիյէ՝ դըլըճ դըլըճա՝ վէ

կարկը կարկը յա կէրինճէ , ինպէ՛թի պարի Շահ
 Իամայիլ պիւր կէրգի վարաուզու կիպն Արապըն
 աթը թէքըլէնիպ , վէ Արապ տախի աթտան
 եուվարյանըպ թէքէր սէքէր օլտու . հէման Շահ
 Իամայիլ աթտան աշաղա էնիպ , վէ Արապըն
 կէօքսիւ իւղէրինէ օթուրուպ , պէրինտէն զան
 չէրի չըգարըպ Արապըն կէօքսիւնէ վարաւագ
 մահալտէ , Արապ եիւղինտէն նիգապի գալ
 աըրաը , Շահ Իամայիլ պագար ըի , Արապ տէ
 աիկիմիղին եիւղիւ այըն օն տէօքսիւ կիպի վար
 լամնոյա պաշլատը . շիմտի Շահ Իամայիլ Արապը
 պէօյլէ կէօքսիւնճէ ապըլ պաշընտան կիտիպ , օ
 բոյա եըգըլըպ գալտը , օլտէմ Արապ իւղէնկի
 «պէն շիմտի պուլտում ազամը պրէ գըլըար ջա
 վուգ սու կէթիւրին» տէյու էմի կըլէտի : Շիմտի
 գըլըար սույու կէթիւրիպ , վէ Շահ Իամայիլին
 եիւղինտէ սէրտիպ , ապըլ պաշընտ կէթիւրտիլէր .
 անտէն Արապ Շահ Իամայիլին դօլթու զունա կի
 լիպ , նէրտիպանտէն եօգտըլ չըգարաըպ , խոս
 օտայա օթուրատ լար , Շահ Իամայիլ պէշ կիւն
 պու օտատա Արապ իլէ մահապպէթ կըլէյուպ
 վագըթ կէշիւրիլըքէն , կիւնիւն պիւրինտէ Շահ Իա
 մայիլ պիւր քէրքէ ա՛հ էաիպ ֆէլէք ալինէօինէ
 սիան էթտիքտէ , Արապ իւղէնկի «աման էֆէն
 աիմ նէ՛ իլին ա՛հ խտէյօրտուն սէօյլէ պագալըմ»
 տէտիքտէ , Շահ Իամայիլ «պէնիմ՝ պու տիյարտ
 կէրմէմին սէպէպի պու աըր ըի , պէնիմ պիւր տէր
 սիմ վար վէ պու տէրտիմ իլին պու տիտրէ կէլ

միշիմ , պու տէրտի տաղլէրէ եիւքլէթտէմ տաղ
 լար կէօթիւրէմէղ . պէն պիւր ալեա կէօյլիւ եար
 տէն այրըլտըմ , անը պուլմայընճա պէնտէն ըիմ
 սէյէ մէտար օլմաղ» տէտիքտէ , Արապ տախի
 «էֆէնտիմ , տէրտինի պանա պիւր էյիճէ նագլ
 կըլէ , պէն սէնին տէրտինէ տէրման օլտուրում»
 տէտի . օլ տէմ Շահ Իամայիլ «սուլթանըմ պէ
 նիմ տէրտիմ , թիւ ըքմէն պէյլինին գըլը կիւլիւ
 դար հանըմ , պէնիմ նիշանլըմ ըտը . անտը բաղի
 օլմայըպ՝ գըլը ալըպ գաշըրմըշ , վէ նէրէյէ դա
 չըրտըլը մալիւմ տէյիլ տիւր . պէնտէ արգատընա
 տիւշիւպ արաըքէն , սիղ պանա գըսմէթ օլտու
 նուղ . էկէր խապէրին վար իսէ սէօյլէ կիտէյիմ»
 տէտիքտէ , Արապ «էյ էֆէնտիմ , սէնին իլէ պէ
 բապէր կիտէլիմ արայըպ պուլալըմ , ճանըմ սէնին
 եօլունա ֆէտա օլտուն» տէյիպ , օլ արատա հա
 ղըլլանըպ , վէ օլ մահալտէն գալըպ շինա թա
 լաֆընա ըէվան օլտուլար : Պունըար գըլը կիւն
 տէն Հինտէ տախիլ օլուպ , պիւր կիւն չէհրին իշի
 նի կէզէրքէն , Հինտին խոս պաշընտա պիւր խա
 բապ էվ իլինտէ պիւր գօճա գարը պուլտուլար .
 վէ եանընա վարըպ սէլամ վէրտիքլէրինտէ՝ «վա
 լիտէ պու կիճէ սանա միտաֆիլիլ» տէտիլէր .
 գօճա գարը «օղլում էյի ամնա պուրտտա սիղին
 պէյկիլէրինիղի պաղըյաճագ եէրիմ եօգ սուր»
 տէյինճէ , Շահ Իամայիլ էլինի ճէպինէ սօգուպ ,
 պիւր ալում ալթուն գօճա նինէնին էլինէ վէրտի .
 գօճա գարը ալթունըլը կէօքսիւնճէ «օղլում , է-

վին ալիմ ընտա պիբ ախրը վար տըր , ալիմարընը
 ախրըս պաղըսըրդ , օլ կիւն ծնտա միհման օրտա-
 բար , վէ աղ շամ եէմէյի եէյիպ եաթմտոզ խարթ
 էքէն , սահաթ ըն էքի սուլարընտա գաւրազ լարը-
 նա սաղ թէթ աթազը կէլտի . պունդար գօճա
 գարըյա «վալիտէ պու սաղ թէթ աթազը նէ
 տիր» տէյա սիւալ ծիմաթէրէրինտէ , գօճա գա-
 րը «օղլու մ' պիզիմ Հինա շահրնըն պիբ օղլու վար
 կէչէնպէրտէ թիւ բքմէն պէյի պու ըսյա կէլաթէրտէ
 Շահ թիւ բքմէն պէյիինին կիւլիս գարիամինտէ գը-
 զընը օղլունա ալը վէրէճէք խտի խտէ տէ գըզ
 «պէնիմ գըրզ կիւն եաթըմ վար , գըրզ կիւնտէն
 սօնրա ալըրըմ' » տէյա ճէվապ կըլէմիշ : Շահգա-
 տէ պու գատար վազըթա թէհամիւլ խտէմէ-
 ալիյինտէն հէր աղ շամ պէօյլէ չալկըլար էլէ էյ-
 լէնաթիթյօրըլար , վէ պու աղ շամ տախի ծնպէչինճի
 կիճէսի տիր» տէտիքտէ , Շահ իամայիլ տիր գա-
 նը թէվիէսինէ սըչրայըպ Արապ իս գէնկինին եիւ-
 զինէ պագաըգ սա , Արապ Ալլահ . քերիմ տիր ,
 Մէվլա կիւզէլ եաթար» տէյիպ , օլ կիճէյի պու
 միւրհագարար էլէ կէչիրտիլէր . Չին սապահ օլ-
 տուգ սա , Արապ իս գէնկի Շահ իամայիլ էլէ գալ-
 դըպ , քէնտի խալապըլարընտան գօճա գարըյա
 պիր գաթ եաթապ կէլաթիլպ , վէ պիր ալու ճ ալ-
 թուն տախի վէրաթիքտէ , Շահ իամայիլտէ նշան-
 լընըն ալթուն թարաղընը եանընտա պաւունապ
 օլ տախի ալթուն թարաղընը գօճա նիւնէյէ վէ-
 րիպ «վալիտէ շիմտի պիր եօլ էլէ կիւլիսզարըն

էվինէ կիտիպ , պու թարաղը ծնուն էլինէ վէրիւ-
 սին , աման վալիտէ պունուն ճէվապընը սէնտէն
 խաթէրինա տէյիպ , գօճա գարըյա կէճաթէրաթիլէր
 իսնի գօճա գարըյա պիլիւն էվինին կօլունա
 թաթապ էվէ կէլինճէ , գաթալա չալըպ էչէրի
 կիրտի վէ «գըղըն գընա թաթընը վէրէյիմ' » տէ-
 յէրէք' նէրաթի պանտէն չգարքէն , կիլիսզար
 բաթ կէլիպ , «գօճա ճատը , էլինաթի գընա
 թաթընը պըրապ , եօղ սա շիմտի սէնի նէրաթի-
 պանտէն աշաղա տթըպ , գըրզ վարչա խտէրիմ'
 տէտիքտէ , գարը պըր գօյնունտան ալթուն թա-
 րաղը չգարըպ գըրգ կէթիթ էրտի . շիմտի կիւլի-
 սա գար հանըմ թարաղը կէթիսինճէ , եանընտա օլան
 գըղարը պըշարը սաթըպ , «կէլ պէն սէնի չօգ-
 սան կէթիթմիշ խաթն» տէյիպ գօճա գարըյա
 եանընա ալըր , թարաղըն վէ թարաղը կէթիլէ-
 նին իս գէրինէ սիւալէր կըլէտիքտէ' գօճա գարը
 «գըզըմ սէնին իթիթատէ աշրգ օլարըն Շահ իա-
 մայիլ պէնիմ խանէմտէ միաթիլը տիր , տէյա
 ճէվապ կըլէտիքտէ' կիւլիս գար հանըմ «էյ վալի-
 տէ աղիզիմ շէքէրտէն լէղիզիմ' , պէն շիմտի կիւ-
 լիսթուն պաղչէսինէ կիտէճէյիմ' աղ շամա գա-
 տար օրտաա կէզմէքտէյիմ' , ծնըրտա օրտյա կէ-
 լիպ պէնի պու ըտնըրար» տէտիքտէ' հէման գօճա
 գարը քէնտի խանէսինէ տէօնիս պ Շահ իամայիլէ
 կիւլիսզարըն ճէվապըլարընը սէյլէտի . Շիմտի
 պունըպ գօճա գարընըն կէթիլաթիլի ճէվապը-
 ընտան դոյլէթ խաղանըպ , խարճըզ օլարագ

պիր մեղատար այլթուն վերտիլէր : Հէր նէ իսէ
 վազթ ախշամ օլտու . պունլար գաղղըպ աթլա-
 ընը չէքիպ եօլա բէվան օլուպ , կիւ լիւթան պաղ-
 չէտինէ վարտըլար . կիւ լիւզար հանըմ Շահ իամա-
 յիլէ կէօրիւպ , Շահ իամայիլ տախի կիւղիւզար
 հանըմը կէօրիւնճէ , պիւրիպիւրլէրինին պօյունլա-
 ըննա սարըլըպ «էֆէնտիմ» սէնի կէօրտէ արար-
 քէն՝ եհրտէ պուլտում» տէյիպ , պիր աղ վազթ
 ճան սէօհպէթի իթտիլէր , օլ վազթ Շահ իամա-
 յիլէ պիր էֆքեար կէլիպ ալտը սաղը էլինէ պա-
 գալըմ նէ՝ սէօյլէտի վէ գըղտաննէ ճէվապ ալտը :

Ա.Լ.ՏԸ ՇՍ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Պէնտէ պիլտիմ թագէ կէլին օլմուշտուն ,
 կիւլինմիշ գուշանմըշ ալ իլէ կէլիւր ,
 կիրմիշ հար պաղչէսինէ տէլմիշ տէվչիրմիշ ,
 Տօթթունա պերկիւզար վերմէյէ կիւլ իլէ կէլիւր ,

Ա.Լ.ՏԸ ԳԸԶ

Սէնտէն ալըլալը պիր տէմ կիւլմէտիմ ,
 Նըշանըմ սէնտէ տիր հար սէֆա կէլտին ,
 Պէն մէյիլի քիմսէլէրէ վերմէտիմ ,
 Տէրտիմին տէրմանը հար սէֆա կէլտին ,

Ա.Լ.ՏԸ ՇՍ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Եէթէր օլտու պու սիթէմլէր եէթիչիւր ,
 կէօղ կէօղ օլտու գարա պաղըլըմ թութուշուր ,
 Պէն սանըրտըմ տուտու գումրու էօթիւչիւր ,
 Սէվտիլիմ պանա շիրին ալի իլի կէլիւր ,

Ա.Լ.ՏԸ ԳԸԶ

Եըղըլսըն պաղչէլէր դայրու նէյլէյիմ ,
 Տէօքիւլսիւն այվալար նարը նէյլէյիմ ,
 Սէնտէն էօղկէ դայրու հարը նէյլէյիմ ,

Տէրպէրէ տէրմանըն հար սէֆա կէլտին ,

Ա.Լ.ՏԸ ՇՍ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Շահ իամայիլ կէլտի կիրտի կիւլշաննէ ,
 Ագար չէշմիմ հաշը տէօնախ իւմմաննէ ,
 Ատաղէրին խապէր վէրիւր ախշաննէ ,
 Փատիշահ ալը սաղըր էլ իլէ կէլիւր :

Ա.Լ.ՏԸ ԳԸԶ

Սէֆա կէլտին սէֆա էօմրիւմին վարի ,
 Ուղուրունա չէքէրիմ աճ իլէ զարի ,
 Սանա դուրպան օլտուն պու կիւլիւզարի ,
 Տէրտիմին տէրմանը հար սէֆա կէլտին :

Շինտի պունլար պէօյլէ սէօյլէրքէն , հէման
 Արապ իւզէնկի ճէլալլանըպ , կիւ լիւզար հանըմը
 էլ փէնչէ էտիպ , վէ ալմա պիր իւզէնկի վուրուպ
 Շահ իամայիլ իլէ տէրտալէր եօլա բէվան օլտու-
 լար , կիտէրքէն պիր չէշմէ պաշընա եէթիչիպ ,
 շունտա պիր աղ էյլէնէլիմ տէյերէք մուհապպէ-
 թէ պաշտաարըր , պու մինվալ իւզրէ գօնուշուպ
 տուրուրքէն , Արապ իւզէնկի սէօղէ կէլիպ «է-
 ֆէնտիմ» չօղ զէմանն ալը պիր պիրինիզի կէօրմէ-
 տինիլ , կէլին էֆէնտիմ շուրտաա պիր մեղատար
 կիւ լիւզար հանըմ իլէ սարըլըպ հաթթըն , պէն սի-
 զի պէրլէրիմ» տէտիքտէ , հէման Շահ իամայիլ
 գըղ իլէ գուճագ գուճագա կէլիպ , վէ էլլէրի
 տախի պիր պէրլիննէ սարըպ հաթթարըլար . պուն-
 լար ոյլումադտա օլտունլար , յիմտի գըտտէի պաշ-
 գա ելիլ գաէն տիյնէ . պիրտէ Հինտ թարտֆինտան
 պիր դարա ախման զուհուր իլլէտի . Արապ իւ-
 զէնկի պաղտը քի հիատաղըղ ապկէր կէլիւր ,

հէման հազարըմանսպա պաշտար , վէ օղան իլէ
 գրդնն եանընա կէլիպ , կէօրտիւ քի իքիսի տա-
 խի միշը միշը օյոյօրըար , պունըարը ոյանարը-
 մոյա գըլմաար . հէման աէօնտիւ վէ աթընըն
 իւզէրինէ պինիպ , վէ սէքսէն պաթման կիւրզկի
 էլինէ ալըպ աակէրէ գարշը վարար . պիր նադարա
 պասար քի սանըրըն կէօք կիւրլէմէյէ պաշտար
 վէ աճ գաւրա գօյանա սարար կիպի սալար , պիր
 աղընը գըրար պիր ագը տախի գաշըրար վէ թէ-
 մամ պիր սահաթտա ճէնկի ֆէթհ էաիպ քէն-
 տիսի տախի կէրի աէօնտիւ . պունըարըն եանընա
 վարար պագար քի տահա ոյոյօրըար , եինէ ու-
 յանարըմաղա գըլմոյըպ , Արապ իւզէնկի սազը
 ալըր պագարըմ պունըարա նէլէր սէօլէտի :

ԱԼՏԸ ԱՐԱՊ

կինէ աիւման չէօքաիւ Հինտին եօլունա ,
 Աւյան հէյ սէվտիլիմ կէօք նէլէր օլտու ,
 Տէօրթ հանըրըդ տէօնտիւ գարա տիւմանա ,
 Աւյան հէյ սէվտիլիմ կէօք նէլէր օլտու ,
 Շիմտի խապեր կիտէր Հինտէ կէմէնէ ,
 Օնարտա սուսամըշ պիր ալուճ գանա ,
 Պէր թիլքի նէլէտին պիր աճ սարսանա ,
 Աւյան հէյ սէվտիլիմ կէօք նէլէր օլտու :
 Շիմտի մէնդիլ կիթտի կէլիր հապէշի ,
 Պէն աէ օնար իլէ իթմէ մապաշի ,
 Տէրէլէր սօլտուրտուճ գան իլէ լէշի ,
 Աւյան հէյ սէվտիլիմ կէօք նէլէր օլտու :
 Շիմտի խապեր կիտէր կէլիր Ֆրէնկի ,
 Օնարտա իտէրլէր պիդիլէ ճէնկի ,
 կէօք նէլէր իլէտի Սրապ իւզէնկի ,
 Աւյան հէյ սէվտիլիմ կէօք նէլէր օլտու ,

Արապ իւզէնկի պունըար սէօլէ յիպ տալաւ .
 քէն , Շահ խանդիլ պունըար , «տանն Արապ ,
 պիր ագ գանվալթէր կէլիլր եէլէլիմ » աէալքաէ
 Արապ իւզէնկի եէլրինաէն գարըպ , «պոյալուն
 էֆլիւսիմ շարտա ալէշ օն քէքլէք վարտամ
 հայտէ կիտէլիմ փիշրէլիմ » աէլիպ , Արապ
 պունըարը պիր լէչէրին հանընա կէրտիլէր . Շահ
 խանդիլ պունըար սէօլէ կէօրինճէ , հէման
 գօրգ ուսանաան կէրալէ աէօնտիւ պ հազարըմըպ
 աթըրընու սիւար օրապ , եօրա լէվան օրալար
 կիտէ կիտէ կիւնկէրաէ պիր կիւն Արապ իւզէն-
 կինին սարսընա տախիլ օրալար . ալէշ օն կիւն
 օրտա էլլէնիպ , եիւրաէ խաֆիֆ վաճատա
 սպր մալէրի ալըպ թէրալէն եօրա չըպ ալըար .
 ահաէն կիւլ լէրինին սարսընու տախիլ օրալար .
 լարընտա՝ կիւլ լէրինին գարնտալարը պունըա-
 լը գարշըրըպ , աթըրընտան աշաղը էնտիլիպ
 «պոյալուն » աէլէրէք , պունըար նէրաիւ պան-
 աէն եօրալար չըպ ալըպ , կիւլ լէրինին օտալընու
 վարըպ օթտարալար . պունըար սէօնալէլի իթ-
 մէրաէ լէքէն , կիւլ լէրի օրտաան իէրալէ կիրիպ
 Շահ խանդիլէ հալըշարապ էլինի էօմտիւ վէ
 կիւլիլըար հանըմին հանընա վարըպ գ օնա շահ-
 յա օթտարա . էլհարը Շահ խանդիլ օրտա
 տախի իւշ կիւն միտաֆիլ օրտա գտան ոճըրա ,
 Շահ խանդիլ կիւլ լէրիլէ «հալըր օլ քի կիտէ-
 լիմ » աէալքաէ , կիւլ լէրի գարտալարընա կէ-
 լիպ «պիլ կիտէլարալ սիդաէ հազարըմըն քի
 կիտէլիմ » աէլինճէ , գարնտալարը , «խալը հէմ-
 շիլէ , պիդիլ կէլէմէլիլ , սիդիլէ ոյալար օլ-
 տան » վէ եէրլէրինաէն գարըպ Շահ խանդիլին
 հանընա վարըպ «Շահգաաէմ » սիդիլէր կիտէճէ-
 յիմիլիլիլ , Մէվաթ պէրալէլի վէրսին » աէլին-

ճէ, Շահ Իսմայիլ վէ Արապ իւղէնկի վէ կիւլ
 Բէրի հազըրլանըպ, աթլարընա սիւար օլուպ
 «տու ստան ունու թմայըն պիղի» տէ յիպ, եօլա
 րէվան օրտուլար : կիւնիւն պիրինտէ ֆանտիհար
 շէհրինէ եագըն պիր շէշմէ պաշընա կէլիպ, իքի
 թարսֆա նաղար էտիպ պագարքէն, պիր չիֆթ-
 ճի կէլիպ եէր էօփիւպ «Շահգատէմ սէֆա կէլ-
 տին խօշ կէլտին» տէտիքատէ, Շահ Իսմայիլ «խօշ
 պուլտուգ, հայտէ Շահպապամա կիթ սէօյլէ քի
 գօշու կէծնաէրսին» տէտիքատէ, չիֆթճի եօլա չը-
 գրպ սողրու ֆատիշահըն սէրայընա կէլիպ հու-
 գուրանա չըգըպ, «միւ ժտէ ֆատիշահըմ, Շահ
 Իսմայիլ կէլտի» տէյու միւ ժտէ կյէտիքատէ, ֆա-
 տիշահ տախի պիր ափու ճ ալթուն իհասն էտիպ
 գօշու ճու պաշըյա տախի «պիր գօշու կէծնաէր-
 սին» տէյու էմր կյէտի : խմտի գօշու ճու պաշը
 գօշույու ալըպ, վէ օլ շէշմէնին պաշընա կէթի-
 րիպ կէօրտիւ քի Շահ Իսմայիլ իլէ իւշ թմանէտէ
 պ փարշասը գըղար վար, հէման կէրի տէծնիւպ
 իքի գօշու տախի հազըրլայրպ, ալար կէլտի իւ-
 տի պու գօշուլարըն պիրինէ կիւլիւ զար հանըմը՝
 պիրինէտէ կիւլ Բէրիլի վէ օլ պիրինէ տախի Ա-
 րապ իւղէնկիլի պինտիրիպ, իւշիւ պիր եէրտէ
 եօլա չըգալըլար : շիմտի կիտէլքէն Արապ իւղէնկի
 արապանըն իչինտէ պիր իէմիլ աթըպ՝ իէմիլ ֆէ-
 նա կէլտիքատէ, հէման Շահ Իսմայիլ չաղըրըպ,
 «Շահգատէմ, պիղի պապանըն սէրայընա կէօ-
 թիւրմէ, պաշգա գօնաղա կիտէլիմ զիրա իէմիլ
 ֆէնա կէլտի» տէտիքատէ, Շահ Իսմայիլ «պաշ
 իւսթիւնէ» տէյիպ պապատընա խապէր կէծէտէ-
 րիպ, պաշգա գօնագ հազըրլաթար : պունլար
 շէհրիէ կէլտիքէրինտէ, խատէմէլէր պունլարա
 գարը չըգըպ, իղգէթ ու իքրամ իլէ գօնաղա

էնտիրտիլէր : Արստընտան պիր գաշ կիւն կէշիպ
 Շահ Իսմայիլին վալիտէսի հանըմ՝ Սուլթան պէ-
 րապէրինճէ պէշ օն ճարիլէ ալըպ, «վարայրմ՝
 պագայրմ կէլինլէրիմ նէ՞ եսպըյօրար վէ նէ՞ իշ
 իշլէրլէր տէյիպ, Շահ Իսմայիլին գօնաղընա կէլ-
 տիքատէ, գըղարըն իւշիւ պիրտէն նէրտիւպան-
 տէն աշաղա էնիպ, գօլթուգըրընա կիլիպ եօ-
 գարըյա չըգ արալըլար վէ հանըմ՝ Սուլթանը քէօ-
 շէտէ պուլունան սըրմալը մինաէրին իւսթիւնէ
 օլթուրթ սողլարընա, գըղարըն իւշիւ պիրտէն
 էլ փէնչէ տիվան սուրաուլար : Շիմտի հանըմ
 Սուլթան պունլարա նաղար էտիպ տուլուլքէն,
 եիւրէյինէ հասէթ տիշիւպ պիր տիւրիւ օրա-
 տա տուրամայըպ, թէղճէ եէլինտէն գալըպ
 սարայընա տէծնաիւ : Աղչամ օլուպ ֆատիշահ
 հարէմէ կէլտիքատէ, հանըմ՝ Սուլթան թէլաշ իլէ
 ֆատիշահա «պու սահաթ Շահ Իսմայիլի էօրտիւ-
 րիւպ կէլինլէրի ալմալըսըն եօգսա քէնտի քէն-
 տիմի հէլքք իտէրիմ» տէտիքատէ, ֆատիշահ «նէ-
 յէ պէօյլէ եսպան սէօլլէր սէօյլէյօրտուն, հիշ
 պիր ասամ էվլատընը էօրտիւրիւր մի վէ հէմտէ
 կէլին տէմէք էվլասա տէմէք տիր, նա՞սըլ ծնլարը
 ալապիլիլիմ» տէյիպ սարայընա տէծնիւպ քէնտի
 քէնտինէ միւրահաղա էտիպ տիւշիւնիւլքէն վա-
 րայրմ կէլինլէրէ պէնտէ պագայրմ» տէյիպ,
 գալըպ Շահ Իսմայիլին գօնաղընա կիթտի :
 շիմտի գըղար ֆատիշահը կէօրիւնճէ իւշիւ պիր-
 տէն աշաղա էնիպ վէ ֆատիշահըն գօլթուգը-

ընհասն կիրիւյ , ներախ պոմոտէն և օղարը չգա-
 բբոյ , միս ճէվճէրլի թախթա պոյյո բատայ օ-
 թաթթատար վէ իւ շի պիրտէն էլ փէնչէ տիւխն
 սուրտուրը : Փատիչան պիր օնա պիր շունա նա-
 զար էտիւ պոպարքէն , օյ տախի տիւսն սու-
 բան գրղարա վարաւայ վէ աշղընտան և էրինէ
 օթաբամայր պ տէրագապ և էրինտէն դարգըպ
 սարայընա կէլաի , պիրտէ «վէղերի չաղըրըն կէլ-
 սին» տէյո էտի էյէտիքատ , վէղեր տիր հա-
 զուրանա չըգար : Փատիչան դարգէպ իւէ վէղերէ
 «վար չափա գ Շան Խամայիլի էօլտիրիւ պ , գըղ-
 արը ալ պուրայա կէթիր» տէտիքատ , վէղեր
 և էր էօփիւ պ , «Փատիչանըմ , Շան Խամայիլ թէ-
 զէլի քէնտինի էլէ վէրմէղ , կէլ պոնա տիկէր
 պիր թէրթիւ պ գուրալըմ» տէտիքատ , Փատիչան
 «տէն պիրիտին» տէտի : Օլտէմ վէղեր «Փատի-
 շանըմ , պիր զլյոֆէթ թէրթիւ պ էտիւ պ , վէ և է-
 մէրէրի զէնրէլիւ պ , Շան Խամայիլի տալէթ ի-
 տէսին , օլտիր իտէ պէօլէ օլտիր» տէտիքատ , հէ-
 ման Փատիչան կիւրան պոպոյէսինէ պեր զլյոֆէթ
 թէրթիւ պ էտիւ պ , Շան Խամայիլի տալէթ էյէ-
 տիքատ՝ Շան Խամայիլ «պոյ ի օթիւնէ» տէյիւ պ
 հաղըրընըպ կիտէրքէն , Արապ իւզէնկի պիր րէ-
 միլ տիւր պ , Շան Խամայիլէ «կէլ Շանգատէմ ,
 շու մէօնիւրիւ պ վէ կէլէն և էմէրէրին իւզէրինէ
 կէզարիւ պ էօլէ և էյէսին» տէտիքատ , Շան Խա-
 մայիլ մէօնիւրիւ ալըպ , տօլրու կիւրան պոպոյէ-
 սինէ կէլտիքատ , Փատիչան «պույո բան օղուսն»

տէյիւ պ , և էր կէ օթիւրախ : Հէր նէ հալ իտէ , պիր
 աղ միսասնէպէթտէն սօնրա , և էմէրէր կէլիւ պ ,
 Շան Խամայիլ հէր և էտիլի թատուարըն իւզէրին-
 տէն մասա տ մէօնիւրիւ կէզարիւ պ , էօլէ և էր
 իտի . և էմէրքէն սօնրա , պոպուարըն էլինի էօ-
 վիւ պ գ օնաղա տէօնտի : Փատիչան Շան Խամա-
 յիլին էօրմէտիլինի իտպէր ալտըգտա , վէզլիւրի
 հուգուրըն չաղըրըպ «լաւա պու թէրթիւ պ Փա-
 յիտէ իթմէտի , տէտիքատ , վէղեր «Փատիչանըմ ,
 Մէվլանըն էօլտիրմէք իտտէմէտիլի գուրա պիզ
 նամըլ էօլտիրէպլիլիլ» տէտիքատ , Փատիչան
 դարգէպլէնիւ պ «օլմայա քի սաղ գալըն , սնըն վի-
 ճուտինի տիւնեատէն գալտըրմանըն պիր և օլտ-
 տի շիւնէլիտին» տէտիքատ , վէղեր օլտէմ պոյ-
 գա պիր թէրթիւ պ տիւ շիւնիւ պ , «Փատիչանըմ ,
 սիղէր էյի սաթբանն պիրիտինիլ , Շան Խամա-
 յիլտէ պիրիլ , իմտի պիր կիւն օնու տալէթ էտիւ
 սաթբանն օյնարընըղ , օլ սիղի և էնէրտէ սալը-
 մաղ , սիղ օնու և էնտիլինիլտէ , գ օլտարընը պոպ-
 արընըղ վէ տնտէն մէրամընըլ իճրա իտէրտի-
 նիլ , տէտիքատ Փատիչան և էնէ Շան Խամայիլի
 տալէթ էյէտի , (և աղըղ քի Արապ իւզէնկի պու
 տէֆա միզաճօրը օլտըղընտան պիր րէմիլ աթա-
 մատը) : Խմտի Շան Խամայիլ Փատիչանըն սարա-
 յընա կէլտիքատ , Փատիչան «պու կիւն ճանըմ
 փէք սըղըլալ , կէլ օղլում , սէնին իլէ պիր սանթ-
 բան օյնայալըմ» տէտիքատ՝ Շան Խամայիլ «փէք
 էյի պապա տէյիւ պ՝ պաչատըլալ օյնտուղա .

Շահ իսմայիլ պիրի պիր արտընճա պապոսընը
 իւշ տէֆա եէնիպ , պագ աը քի պապոսը զա-
 զապըանմայա պաշլայոյր : Շահ իսմայիլին եիրքէյի
 աճընըպ , քէնաթի քէնաթինէ , « պարի պիր տէֆա
 տա պէն եէնիլէ յիմ » աէ յիւպ պիր օյուն եէնիլ-
 ալըատէ , փատիշահ « Շահզատէյի պաղլայըն » աէ-
 յու էմր էյլէտի , հէման Շահ իսմայիլին գոլլա-
 րընը արգ տաընա պէնա էյլէտիլէր . փատիշահ
 « օղլում պունլարը գըր պագայլում » աէտիքատէ ,
 Շահ իսմայիլ պիր քէրրէ կէրիլտիլի կիպի , իփ-
 լէրի քիւթիւր քիւթիւր գըրտըգտա , փատիշահ
 « օղլում » պու ախնեատէ աէնի նէ՞ թութար »
 աէ յու սիւալ կյըտիքատէ , Շահ իսմայիլ « պապա
 պու ախնեատէ պէնի եայլըմըն քիրիչի թութար »
 աէ յու ճէվապ էյլէտի :

Փատիշահ « վարըն շունտն եայընըն քիրիչինի
 կէթիլին » աէ յու էմր էյլէտի՝ հէման վարըպ
 եայընըն քիրիչինի կէթիլտիլէր : Շահ իսմայիլ
 « իշթէ բարմաղլաքըմ գըրըլըր , ֆագ աթ պու
 քիրիչ գօփմաղ » աէ յինճէ՝ հէման ծնուն իլէ
 պաղլանըմաընա էմր օլտնտու , օլ աէմ Շահ
 իսմայիլի օլ կէթիլիլէն քիրիչ իլէ պաղլատըլար .
 օլտէմ փատիշահ « թեզ ճէլլաա կէլին » աէ յու
 էմր կյըտիքատէ , Շահ իսմայիլ ճէլլատըլարա ա-
 զալարըմ , քէրէմ ու կնայէթ գըլըն , պապամա
 պիր իրի մըսրա պէյլիթ սէօյլէյիմ , ծնտան սօն-
 րա պէնի էօլտիւրիւն , էմր պէօյլէ իմիլ » աէ յիւպ
 աըրը աաղը պագայլում նէլէր սէօյլէտի , (պու ա-
 րալըգ Շահ իսմայիլ քէնաթինի զսց իթմիլ իտի :

Գուրպան օլամ էշիլինին թաշընա ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի ,
 կէօթիւր պէնի վալիտէմըն եանընա ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի :
 Ույմա պապա ույմա տիւշման սէօյլէնէ ,
 էվլատ տէ պապանըն սէրֆիրաղը աըր ,
 Իկիտին չէօնրէթի իքի կէօզի տիր ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի :
 Իքի պաշտան տիւշտիւմ ա՛ն ու ֆիղանէ ,
 Հիչ ատէմ գըյա՛ր մը էօզ էվլատնէ ,
 Եաղըք աըր հէյ փէտէր տիւշմէզ շանընէ ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի ,
 Զալըմ ֆէլէք պիւքտիւ գըրտը տալիմի ,
 Գուրում պապա էթմէ պանա դուլումի ,
 Պաղլատըն գոլլարըմ գաստըն էլիմի ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի :
 Աման պապա ալմա ա՛ն ու զարիմի ,
 Պիթիլմիլիլում նաճուսիմի արիմի ,
 Էյիմէ վէրէյիմ կիւլիզարիմի ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի :
 կինէ Շահ իսմայիլ չէքէր պիր աճը ,
 Պապա սէնաին պէնիմ պաշըմըն թաճը ,
 Քէսէրլէր մի պաղտա պիթէն աղանը ,
 Զուլում տըր Շահ պապա էօլտիւրմէ պէնի :

Շահ իսմայիլ պունլարը սէօյլէտիքատէն սօճրա
 փատիշահ « հայտէ չափուգ պիր սաաթ էվիլէ
 շունու գաթլ էտին » աէտիքատէ , Շահզատէի ա-
 լըպ սիտսէթ կեանհէ կէօթիւրիւրքէն , պիրտէ
 մէմլէքէթիլին հաճըլարը հօճալարը փատիշահըն
 հուրուընա կէլիպ , « փատիշահըմ , Շահզատէնին
 էօմիլունիւ պիլգէ պաղըլա » աէ յու չօգ ըէճա կյ-

լէտիքլէրինտէ « փատիշահ էամբինիւ սիզէ պա-
 դըշատում, լաքին իքի կէօզիննէ մի չէքիւնէին »
 աէյինճէ, Շահ խամայիլի ճէյլատիքլէ թէպիմ
 կոյէտիլէր . ու վազըթ Շահզատէ ճէլատարա
 « ազալէր, սիզլէրէ պիր ըէճամ վար, կէօզլէրիմի
 չըզարարընըզտա, սազ կէօզիւմիւ սոլ ճէպիմէ
 վէ սոլ կէօզիւմիւ սազ ճէպիմէ զոյտարնըզ աէ-
 յու վասիլէթիմ վար » աէտիքաէ, ու աէմ իքի
 կէօզիւնէ մի չէքիւն Շահզատէնին վասիլէթի
 իւզրէ էյլէտիլէր, վէ անտէն կէօթիւրիւ պ պիր
 իզսիզ տապա պըրազ աըլար . Պունտն իւզէրիննէ
 իքի կիւն կէչալի, պէրի թարափաան Արապ իւ-
 զէնկի պազար քի իքի կիւն տիր Շահզատէ կէ-
 լիպ չըզմազ ոլտու, զիյաանէինճէ վէսվէսէ էտիպ
 «աճապա նէ՞ հալ ոլտու » աէյիպ, պիր ըէմիլ
 աէօքիւնճէ, զան կէօզիւքաիւ : Արապ զազէպէ
 կէլիպ « հօշա մու » աէտի : Պիրաէն փատիշահ
 « վարըն կէլինիլէրի ալըն պա րաշա կէթ իրին » աէ-
 յու էմի իլլէտիքաէ՝ փատիշահ թարափընտան
 իւչ խատէմէ կիտիպ, փատիշահըն ճէվադընը Ա-
 րապ իւզէնկիլէ սէօյլէտիքլէրինտէ, Արապ իւ-
 զէնկի « վարըն փատիշահա պէնտէն սէրամ էտին
 պիզիմ արըմըզ նամու սըմըզ վար, պիզ էօյլէ
 ետի հալընըզ կիտէմէյիզ, պիզէ եիւզ նէֆէր
 ճարիէ կէօնտէրիպէ կիտէրիպ » աէտիքաէ, խա-
 տէմէլէր սարայա աէօնիւպ Արապ իւզէնկիլին
 սէօյլէրինի փատիշահա իֆատէ կոյէտիքաէ, փա-
 տիշահ եիւզ նէֆէր ճարիէ թէրթ ! չ կոյէտի,

պունդար վարըպ Արապա « պաշարուն սիզլէրի
 փատիշահ խթէյօր » աէտիքլէրինտէ, Արապ
 « կիւ զէլ ամնա, պիզլէրէ եիւզ նէֆէր համնալ
 տախի կէլմէլի, եիւքիւմիզի տախի պէրապէրճէ
 ալըպ կէթմէլիլ » աէտիքաէ խատէմէլէր տախի
 վարըպ համնալ թէտարիքլէրինտէ իքէն, պիրիտէ
 Արապ իւզէնկի տօզ սան տօզ ուզ զըզըն պաշընը
 քէտիպ խարարլարա տօլտու րատ, քէնտիտի տա-
 խի եիւզիննէ նիքապըն չէքիւն . սանտայիէտէ ու-
 թարտու, պիրտէ համնալար կէլտիքաէ, Արապ
 իւզէնկի խարարլարը սըրթ լարընա վէրիպ, հա-
 մնալար սարայա եէթ իշտիքլէրինտէ խարարլէրի
 աիվանխանէյէ պրազ աըլար . պանու կէօրինճէ
 փատիշահ, սէվինիպ խազիննէ սանմազ նիլէթկոյէ
 պիւթիւն ըէճալ ու քիպարլարը ճէմ խիպ օն-
 լարըն հուզարընտա խարարլարը պօշալթ աը քի
 նէ՞ պազարըն կէօնտէրալիլ ճարիլէլէրին պաշ-
 լարը հէվի քէսիլմիշ վէ լէշէրի ճա վաղարա տօլ-
 աուրալմու շար՝ օրատա փատիշահ զազէպէ կէ-
 լիպ « վարըն շանլարը էօլտիւ րէնլէրի փաշարայըն »
 աէտիքաէ, հէման Արապըն իւզէրիննէ հիւճում
 պիրլէ պիր թապար ասկէր չըզըպ գամկոյա
 պաշաարլար : Արապ պունլարը կէօրինճէ թէ-
 զէլտէն քէնտիննէ պիր չէքէ տիւզէն վէրիպ պան-
 լարըն իլիննէ պիր կիրիշ կիրտի քի, անճապ պիր
 աստամ գարթ թալուպ, վարըպ փատիշահա հալի
 քէյիլէթի աղնալթաը, թէքրարէն պիր թապար
 ասկէր չըզարըըպ Արապըն իւզէրիննէ պունլար-

տա վարընճա , Արապ իշխերինէ կիրիւ պունչարը
 տա ճայրը ճայրը գըրմադա պաշլատը , շիմաի բէ-
 ճալ քիւպար հալի քէ յֆիլյէթի աշնա օլունճա հէ-
 ման ճէմ՝ օլու պ միւշալէրէ յէ պաշլատրար իշխե-
 րինտէն պիրի և պիզիմ փատիշահըմը իւմմէթի
 մուհամմէթի պօշ եէրէ տէրտի մուխաննէթէ օլ-
 րաթտը , պունուն պիր չարէսի նէ՞ օլապիլիբ »
 աէտիքտէ՝ աղալարտան պիր պաշգասը « իննէ իւ-
 զէրիննէ ասկէր կէօնտէրէլիմ՝ տէ յիւպ , էհայի վէ
 մէճիս պունա բէյ վէրիպ , պիր օրտու թէրթիպ
 իյլէտիլէր պունչար տախի Արտպըն իւզէրիննէ
 հիւճում պիրիէ գամիլայա պաշլատըլար , Արապ
 պունչարը տախի եէնտի վէ պիր քիմնէ պունու
 ալթ խաէմէտի . պունչար պիր թարաֆտան գալ-
 կա իթմէրտէ օլուն , պիզ կէլէլիմ՝ Շահ Իսմայիլէ :
 Շահ Իսմայիլ պիր ինսիզ տաղ պաշլունտա կէօղիւ
 կէօրմէզ հայի խարապ իքէն պիր կիւն ճօշա կէլիւպ
 ալտը տաղը էլիննէ պագալըմնէ՞ քէլամ սէօլէտի »

Եէտի տաղ իւսթիւննէ գուրան միճրապի ,
 Պէնիմ կէօղէրիմէ տէրման վիրէսին ,
 Արչի բահման ճիւմէ ալէմ սահիպի ,
 Պէնիմ պու կէօղիւմէ տէրման վէրիբսին ,

Թուր տաղընա կնէն հազրէթի Մուսա ,
 Լչիննէ միւճիւգաթ կէզաիրիբ ասա ,
 Օտա կէօղէրիմէ տէրման պուրուրա ,
 Չարէսիզ կէօղիւմէ տէրման իյլէսին »

Լիթ էյլէտին եօնուզ տէրիայէ տալար ,
 Պալըզ գուրտազընտա իպատէթ գըլար ,
 Ղանի եարատանըն հիւմմէթին պիլաի ,
 Պէնիմ պու կէօղիւմէ չարէ տէլէսիզ »

Պու տէրաթիմին վամը մը սիզտէ տէրմանը ,

Կէօրմէզ պու կէօղէրիմ ասլա ճիհանը ,
 Սանա եարալարըրմ հարատան զանի ,
 Պէնիմ կէօղէրիմէ շիֆա վէրէսին »

Շահ Իսմայիլ չաղըրըր էրէնլէր հաղըր ,
 Իւսթիւմիւզտէ գատըր Մէվլա տըր նազըր ,
 Եէթիշ իմտատիմէ հազրէթի Խըզըր ,
 Պէնիմ կէօղէրիմէ տէրման տէլէսին »

Շահ Իսմայիլ տէրալի տէրալի պու պէ յիթ լէ-
 րի սէօլէտիքտէ , իւսթիւնտէն իքի շիֆթ կիւ վէր-
 ճինլէր կէօք եիւզիւնտէն տչուպ կիտէրլէր իտի .
 կիւ վէրճինլէր պիր պիրիննէ հագիզ էթէն շու Շահ
 Իսմայիլէ եազըզ օլտու , պիչարէնին իքի կէօղինի
 օյուպ , պուրայոտ աթմըլար , շիմաի իւզէրիմիւզ-
 տէն իքի թիւյ աիւ շիւրաիւք , էլէր ծնլարը ալըպ
 տա իքի կէօղէրիննէ տիւրէճէք օլտա , Մէվլանըն
 իզնի իլէ անիտէ աչըրըր ամմա , հայըֆ քի տիլի-
 միզտէն աղնամազ վէ պիզ տախի ծնուն տիլին-
 տէն պիլմէ յիզ քի ծնուն տէրտիլինն տէրմանընը
 քէնտիսիննէ աղնատալըմ՝ է՛յ վահ եազըզլէր օլ-
 տուն » աէ յիւպ տչուպ կիթ տիլէր . մէ յէր Շահ Իս-
 մայիլ զուշ տիլինտէն աղնար ըմըշ . վէ կիւ վէր-
 ճինլէրին պու քէլաիլարընը իշիթտիլի կիպի , էլ-
 լէրինի պու եանա օ եանա սիւրէլքէն օ իքի թիւ-
 յիւ պուլտու վէ իքի կէօղէրիննէ սիւրիւպ վէ գալ-
 ճըպ ապտէսթ ալըպ վէ իքի ըլքեաթ հաճէթ
 նամազըր դըլըպ , Հազգ Թաալայա նիլայ իլէ-
 տիքտէ՝ գապուլ օլունուպ , վէ իքի կէօղէրի տ-
 չըլըպ , իքի թարաֆընա մէլիլ մէլիլ պուգարքէն
 օրտաա պիր շիֆթ ճի կէօրիւպ վէ սօղլու շիֆթ-
 ճինին եանընա շարըպ վէ էլինի էօլիւպ սէլում

վերստի չիֆթ ճի տարիս սեբանինը արարդ տա՛ Շահ
 Խանայիլ « պրապա պէնի էվլապլըզա գապուլ ի-
 աէ՛ ըմիսին» աէտիքատէ , չիֆթ ճի « օղլա մ՛ , չիմաի-
 քի զէ մանատէ քէնտի էվլապլըմանն Փայրատէ մ հօգ
 էճնէպիտէն նիճէ՛ Փայրատէ հապլը օղլապլըլը »
 աէտիքատէ՛ Շահ Խանայիլ լմ էքրապ չիֆթ ճիինն է-
 լինի էօփիս պ վէ եարվարըպ նիհայէթ ինտէ քէն-
 աինի ինանարըտը , վէ պէօղլէճէ պէշ օն կիւն
 չիֆթ ճիինն էվինէ կիտիպ կէլիպ պիր կիւնտէ
 չիֆթ ճի իլէ պիրպիքատէ էվէ աէօնէքլէն , չիֆթ է
 թաթմար պրաւնրալըն եռանընտան կէչիպ ուզա սա-
 րայընա կիթ աի . մէ յէր կէլէն թաթմար առկեր
 եազմաղա կէլմիշ իմիշ . պրանու Շահ Խանայիլ ի-
 չիտինճէ , կէչիպ չիֆթ ճիինն էլինի էօփիս պ . ա-
 ման պրապա պէնի տակերէ կէօնտէր » աէ յինճէ ,
 չիֆթ ճի պանու տակեր եազարըրպ , էլլի գուրա-
 շա պիր պէչիլը՝ նիւզ վարտոյս պիր պրապա պրապ
 վէ գ օյնուհա պիրապ ագճէ գ օյս պ եօրա գ օյտու
 Շահ Խանայիլ տակերլէր իլէ պէրապէր կիտէ կի-
 աէ , պիր լմ էվէ յէ վարընճա՛ չաարըրտը գ ուրու պ
 օթ ուրաւուր , պիրատէ կէօրաիւ քի Արապ ին զէն-
 կի քէօփիս ըմիշ վէ քէօփիս քէրի եքի լմարաֆը-
 նա սաշար : Շահ Խանայիլ պէօղլէ կէօրիւնճէ վի-
 ճուտի թիթ ըէմէ յէ պաշլուար , հէման Շահ Խա-
 մայիլ եէրինտէն գալըրպ տօղրու պին պաշընըն
 եռանընա կէլիպ « էֆէնտիմ՛ գալանու գալու իս-
 սաթ վէր վարտոյըմ՛ շու Արապ իլէ ճէնկ իտէ յիմն
 տէտիքատէ՛ պին պաշը « վար հէ յ քէլ օղլան , պու

գաատար իլիալէր ճէնկ էտիպ եէնմէ յէ գաատր օ-
 լամաաղըարտա՛ սէ՛ ն մի եէնէճէքսին , աէ յինճէ
 Շահ Խանայիլ չօգ ըէճա ու նիաղլէ իզին ալըպ ,
 վէ աթընա պինիպ , տօղրու Արապ իւզէնկինին
 գ օնաղընա կիտիպ , պիր նաղարտ պրասագ տա՛
 Արապ « հէ յ վահ պու նաղարալը պէն պիր տէֆա
 Շահ Խանայիլտէն իչիթ աիմ՛ , պիր տէ շիմաի պու
 իլիաաէն իչիտիյօրըմ՛ » աէ յիպ՛ Շահ Խանայիլ իլէ
 ազ շամա գաատար ճէնկ է յլէտիլէր : Շահ Խանա-
 յիլ Արապը թանըաղընտան իսթ էմէզ իաի քի
 օնու եէնտին ամնա՛ Արապ Շահ Խանայիլ թանը-
 մաաղընտան , տայինա ճահա ու զայրէթ իտէր-
 աի քի օնու եէնտին , վէ Շահ Խանայիլ մէրտճէ
 գ ալկա իթ մէքատէ իաի . նիհայէթ ազ շամ օղլու-
 ճա , պիրպիրինաէն այրըրպ , Արապ քէնտի գօ-
 նաղընա՛ վէ Շահ Խանայիլ շէ հրէ տէօնաիւ : Փա-
 տիշահ Շահ Խանայիլին Արապ իլէ էթտիլի ճէնկի
 իչիտիպ , « թէզ պու կիւն Արապ իլէ ճէնկ իտէն
 իլիտի ալըն պուրայս կէթ իրին» աէ յու էմը էյ-
 լէաի « իմաի Շահ Խանայիլի ալըպ Փատիշահըն
 հա զուընա շըգ աղաղըլ լարընաա՛ եէտի եէրաէն
 թէմէննա էտիպ՛ էլ վիէնչէ տիվան տուրտու :
 Փատիշահ « մաշալլա օղլում , Արապ իլէ է յի ճէնկ
 իթ միշտին» աէ յինճէ՛ Շահ Խանայիլ « էֆէնտիմ՛ ,
 ճէնկ իթ աիմ ամնա , աթըմ՛ հօգ սիլահըմ հօգ
 քի վա շայըմ՛ » տէտիքատէ , Փատիշահ « օղլում ,
 վար ախրրաան իսթ էտիլին աթը վէ խազնէտէն
 իսթ էտիլին սիլահը ալ » աէտիքատէ , հէման Շահ

մայիլ ախրբտան Գամէր թայը վէ խաղնէտէն
լթէտիլի սիրահը ալըպ , պու շավգ իլէ տողրու
րապ իւղէնկինին սարայընըն ալթընա կէլտի :
րապ իւղէնկի գ ընաղընըն ալթընա պիր ատամ
իւրտիլինի կէօրտիւքտէ՝ հէման ալար սաղը էլիւ
է պագ ալըմ Շահ իամայիլէ նէ՞ սէօյլէտի , վէ
Շահ իամայիլտէն նէ՞ ճէվապ ալար :

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ա.Պ

Պիր իլիտ պէնլիկ իտէրսէ ,
Նիճէ ալթ էլլէր տիւշմանի ,
Կիպիճէ կէլմիշ կիրմիշ տիր ,
Չապթ իթմէ ք չիւն էր մէյտանի :

Ա.Լ.Տ.Ը ՇԱ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Վալլահա պէնլիլիմ հօգ տրր ,
Տիւշմանլէրէ Ֆէնտիմ չօգ տրր ,
Պէնիմ սէնտէն փէրվամ հօգ տրր ,
Սէյր էլլէ կէլ մէյտանտէ պէնի :

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ա.Պ

Չատրըն էլվան նագըըը ,
Տաղ կիպի երգմըըմ լէշի ,
Սանա սալարըմ աթէշի ,
Եանարըըը քիւլի օրմանի :

Ա.Լ.Տ.Ը ՇԱ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Կէլ աշաղա կիւզիւն կէօրէմ ,
Մուհապպէթիմ սանա վէրէմ ,
Կիւրլէյիպ մէյտանէ կիրէմ ,
Կէօրէտին պէնի արտանի :

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ա.Պ

Վար իլիտիմ սէն պիր եանա ,

Կաղըզըն գրմամ սանա ,
Գըրմըըմ նիճէ պին ճանա ,
Պագսանա ետիան ինսանա :

Ա.Լ.Տ.Ը ՇԱ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Արգուլէտիմ կէլտիմ պէրի ,
Չապթ իթմէ չիւն պու կէրի ,
Էօլիւրիւմ կիթմէգէմ կէրի ,
Էթմիշիմ ահա ու ամանի :

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ա.Պ

Սապան օլտուն գուրամ ճէնկի ,
Տէիլիսին ընլաղըն տէնկի ,
Տո՛ւյմատըն մը Արապ իւղէնկի ,
Ֆէթի էթտի շինա ու Եէմէնի :

Ա.Լ.Տ.Ը ՇԱ.Հ ԻՍՄԱՅԻԼ

Էն աշաղը կիւլէ կիւլէ ,
Ալ կիլտի պիլէ պիլէ ,
Եաղըգ պու Շահ իամայիլէ ,
Քի կէճ պուլտու կէօղէ տէրմանի :

Պուշլարը սէօյլէտիլլէրէնտէ , Արապ «պրէ՛
դըլլար ագամիզ կէրմիշ» տէյիպ , իւչիւ պիրտէն
նէրտիպանտէն աշաղա էնիպ , Շահ իամայիլին
էլինի էօփիւպ , աղլաշմաղա պաշտարըլար շիմաի
Արապ իւղէնկի սէօղէ կէլիպ «Շահգատէմ չօք
սէօղիւն սրրասը տէյիլ , վար կիթ սէնին պուրա-
յա կէրտիկինի քիմնէ տույմատըն , ետըն սէնի
Շահ պապան շաղըրըր՝ սանա տէր քի , օլլում
սէնի էհեա էտէրիմ , էյէր պու կիւն շու Արապը
էօլտիւրիւրտէն» . «պաշ իւսթ իւնէ փատիլտահըմ»
տէրտին վէ պուրայա կէլիպ , սէնինլէ ետլանտան

ճէնկ իթ մէ յէ պաշարըզ, պանա պիր կիր ըզ վու-
 րուպ, պէնի աթտան աշաղը աթըպ, կէլիպ
 կէօքսիւ միւն իւթ իւնէ օթ ուրուպ, պապանա
 « կէլ փատիչահըմ, աիւշմանընը քէնտի էլինիէ
 էօլաիւր » տէրաին վէ օ աաիի պէնի էօլտիւրմէք
 իլինն եանըմըզա կէլաիքաէ՝ սէն պիր թարափա
 չէքիլիպ, պէն ծնա պիր գըլըճ չալարըմ՝ քի, էքի
 փարչա իտէրիմ՝ աէլիպ, վէ պէօյէճէ գալլ ու
 գարաը էտիպ պիրիպիրինաէն այրըլտըլար, Չիւն
 սապահ օլտուդ տա, փատիչահ, Շահ իամայիլի
 հուզա րանա չաղըրարապ, « օղլում, պու կին չու
 Արապը սէնաէն իսթէրիմ՝ տէտիքտէ, Շահ իա-
 մայիլ « պաշ իսթ իւնէ փատիչահըմ՝ աէլիպ,
 վէ փատիչահ իլէ գալղըպ Արապըն գծնաղընա
 եազըն կէլիպ, փատիչահ օրատա աուրուպ, վէ
 Շահ իամայիլ Արապըն եանընա կէլիպ պաշլա-
 արըար ճէնկէ. փատիչահ աաիի ուզազտան սէյր
 իտէր իտի. պունըար տօլաշապ աուրուրքէն, Շահ
 իամայիլ հա շանտա հա պունտա տէրքէն, Արա-
 պա պիր թաղըիպ պիր կիրգի վուրուպ Արապը
 թէքէր մէքէր կէթիւրաի վէ կէօքսիւ իւթ իւնէ
 երզըլընճա, հէման աթըլըպ կէօքսիւ իւթ իւնէ
 օթ ուրու : օլ արալըգ փատիչահ եաղլաշմայա
 պաշլատը իտէ, Շահ իամայիլ փատիչահա « փա-
 աիչահըմ, պիր քիւչիւք պիր պէօյիւկի ալթ ի-
 տէր իտէնէ՝ լազըմ կէլիւր » տէտիքտէ՝ փատիչահ
 « Ալլահաան պուրուն » տէտի. վէ տէճիւպ,
 « հէր տիւշմանընտա պէօյիէ օլտուն, կէլ էֆէն-

տիւ տիւ շմանընը քէնտի էլինիլէ վար » տէտիք-
 տէ՝ փատիչահ գըլըճը չէքիպ Արապըն եանընա
 եանաշարը կիպի, Շահ իամայիլ պիր թարափա
 չէքիլինճէ, հէման Արապ փատիչահըն էլինաէն
 գըլըճը գալղըպ քէնտի գըլըճը իլէ քէնտի վի-
 ճա տինի իքի փարչա էտիպ պրապաը = Օլտեմ
 հէր թարափաա պուրունան ճէնկէ աքէրլէր
 պունան Շահ իամայիլ օլտու զանա պիլիպ վէ
 կէլէրէք էէր էօլիիպ գաղըսընտա էլ վէնիէ
 տիլան աուրաա լար. սնաէն փատիչահըն ճէնա-
 ղէսինի գալարըլըպ տէֆն էլլէ իպլ՝ Շահ իամա-
 յիլի աաիի աուր վէ սէնայրա թաթթա օթ ուրթ-
 աուրար, պիր գաշ կինն օծնրա կիլին գար հանը-
 մըն տիլիննէ գալըա լուպ, գըլըգ կինն գըլըգ
 կիճէ տիլինն էլլէ ալլէր. վէ գըլըգ պիրինճի
 ճա մնաա կիճէտի կիլին գար հանըմ իլէ միւրաա
 ալըպ միւրաա վէրտիկինաէ, պիրիպիրլէրինէ
 պա թիւրքիլէրի սէօյիէտիլէր :

ԱԼՏԵ ՇՈՂ ԻՍԹԱՅԻԼ

Սէվտիկիմ կիւմիշ լիպտը,
 Սարըլմանըն վազթի կէլաի,
 Գօյնուն միւկի աուպըր գօգար,
 էօլիլ շմէնիւ վազթը կէլաի :

ԱԼՏԵ ԿԻԻԼԻՉՈՐ

Կէլ պէնիմ ճանտան սէվտիկիմ,
 Եօլունա գուրպան օլտըմ,
 էօթիլաին պիւպիւլ միւսաի,
 Տիլինն գուրպան օլտըմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԲԱՅԻԼ

Զիւլիւֆլէրին փունճէ փունճէ ,
Պօլու ուզուն պէլի ինճէ ,
Մէմէլեր պէյնզեր թուրունճէ ,
Սէվիշմէնին վագթը կէլտի :

ԱԼՏԸ ԿԻԻԼԻԻԶԱՐ

Տէվէր մէնտիլին սաչաղը ,
Պէլինտէ էլմաս պուչաղը ,
Սէնին չիւն պէսէտի՛ պաղը ,
Կիւլունէ գուրպան օլայըմ :

ԱԼՏԸ ՇԱՀ ԻՍԲԱՅԻԼ

Շահ Իսմայիլ չաղըրըր Խիւտա ,
Զօղ շիւքիւր էրտիկ միւրատա ,
Ի. քսէք էլվան շիրին օտա ,
Պիրէշմէնին վագթը կէլտի :

ԱԼՏԸ ԿԻԻԼԻԻԶԱՐ

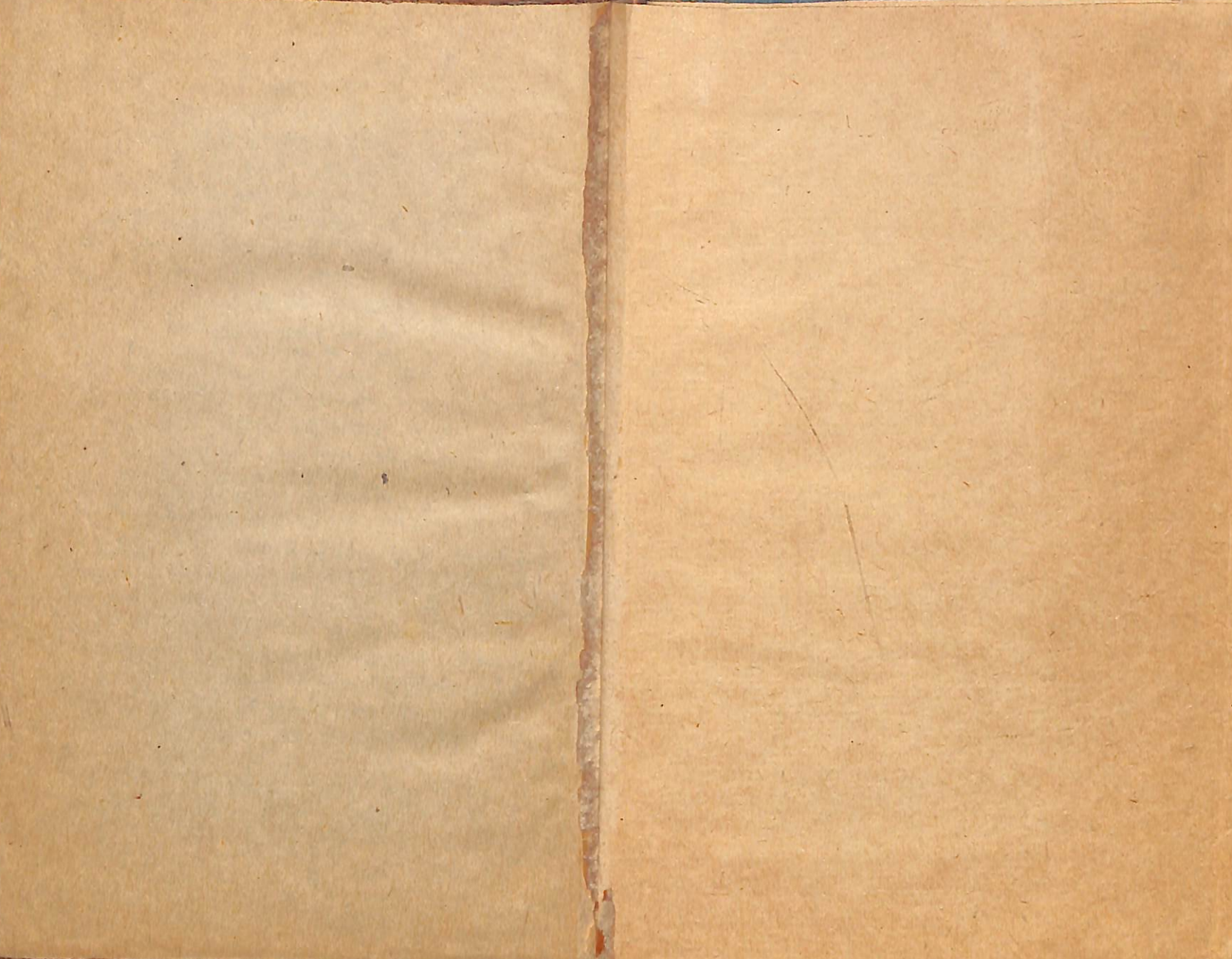
Կիւլուզար գուրպան տըր սանա ,
Սէն կիպի ազիզ միհմանա ,
Սարըլ պու պէյազ կէրտանա ,
Գօլունա գուրպան օլայըմ :

Վէ էրթէտի ճոււնա կէճէտի Կիւլ Բէրէյի ա-
լըպ , ծնունտա Արապ իւղէնկէյէ կիւվէյի կերիպ
մուրատ ալըպ մուրատ վէրտիլեր , վէ հէփ չէք-
տիքլերի տերտ էլէմ ու մէչապ աթլարը ունու-
տուպ , պապի էօմիւրլերինի զէվզ ու սէֆա ելէ
կէչերտիլեր : Օնլարըն մուրատընը վէրէն Մէվլա
տիլլերէ վէ պիլլերէ տիւնեատա մուրատ ալմա-
յան առէմիլերէ շատ ու մէսրուր էյլէյէ ամին
եա մուին :

Շահ Իսմայիլ իլէ Կիւլուզար հանընին հիքեա-
յէտինին թէրմիլ ու թէմանի

Ի Ի Թ Ա Մ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623172

